

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXIX.

CELOVEC, PETEK, 20. JULIJ 1984

ŠTEV. 29 (2184)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celeletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

Razširjena zadruga v Šentjakobu gre s časom

Zaradi spreminjajočih se potreb konzumentov je Zveza slovenskih zadrug odprla v soboto v Št. Jakobu v Rožu svojo poslovalnico v renoviranih prostorih Miklavčičeve betonarne. Novi market šentjakobške zadruge nudi svojim odjemcem obširen izbor konzumnega blaga za kmetijstvo, gospodinjstvo, gradnjo in vsakdanjo potrebo. Zadruga-market je opremljen z viličarjem in z moderno računalniško napravo, ki bistveno olajšuje knjigovodstvo.

Delo, ki so ga opravili šentjakobški zadrugniki, je bilo ogromno, saj so v nekaj mesecih pregradili staro betonarno v privlačen gospodarski center. Prav tem neutrudljivim delavcem se je pristočno zahvalil za njihovo delo predsednik nadzornega odbora ZSZ Mihi Antonič in je tudi naštel imena tistih šentjakobčanov, ki so se od vsega začetka naprej posebno zavzeli za zadrugniško gibanje v občini. Antonič je pri svečani otvoritvi novih prostorov zadruge-market pozdravil med približno 120 prijatelji zadruge številne častne goste, med njimi oba predsednika osrednjih organizacij, konzula SFRJ v Celovcu Zorana Markoviča, župana Johanna Gressla z občinskimi odborniki, odbornike sosednjih zadrug ter nekatere še živeče člane ustanovnega odbora kmečke gospodarske zadruge iz leta 1948.

Zadruga v Št. Jakobu je v svoji že skoraj 40 let dolgi zgodovini — v občini deluje tudi najstarejša avstrijska Posojilnica — doživela že veliko sprememb na gospodarskem in kmečkem področju. „Ker se je struktura našega kmeta, našega kupca bistveno spremenila, se zadruga skuša z otvoritvijo novih prostorov prilagoditi trenutnim zahtevam kupcev,“ je razložil inž. Fridl Kapun, predsednik upravnega odbora ZSZ, ob preselitvi šentjakobške zadruge iz starih, že pretesnih zidov, v nove prostore. Ugotovil pa je tudi, da imajo ustanove ZSZ izrečno močan gospodarski napredek, saj je otvoritev nove poslovalnice zadruge v Št. Jakobu že peti dogodek te vrste v dokaj kratki dobi dveh, treh let. Veselimo se lahko tega močnega gospodarskega gibanja na celem območju južne Koroške, saj, tako pravi Kapun, bo

mo narodno preživeli le tedaj, če bo vzporedno k politični tudi gospodarska krepitev močna.

Predsednik zadruge Št. Jakoba Lojz Baumgartner je na kratko poročal o nastanku zamisli in o intenzivnem delu, ki so ga opravili zadrugniki v zadnjih treh mesecih pri izgradnji in opremljanju novega zadrugnega poslojpa. Nekaj besed v obeh deželnih jezikih je spregovoril tudi župan Gressl in želel zadruge-marketu mnogo uspeha pri delovanju v novih prostorih. Otvoritve je glasbeno oplešala godba na pihala iz Lesc (Slovenija) in nekaj pesmi je zapel domači mešan pevski zbor „Rož“. Prostore novega marketa je blagoslovil kaplan Marjan Schuster in nato je imel poslovođa Milan Kropivnik polna roke dela, saj se je hotel vsakdo na lastne oči prepričati o ugodnostih marketa in številni občani so se takoj lotili kupovanja. Ostale pa je zadruga pogostila s pivom in klobasami.

Vsi so bili prepričani, da bo šentjakobški zadruga-market postal važen gospodarski faktor v občini in njeni okolici in da bo v korist nam Slovincem, kakor tudi našim nemškogovorečim sodeželanom.

Levo:
Novi dom
šentjakobške
zadruge,
ki leži v vzhodnem delu vasi
med cesto v
Podgorje in
cesto v Področico.
Desno:
Predsednik nadzornega odbora
šentjakobške
zadruge
Mihi Antonič
pri pozdravu.

Deželni svet Južne Tirolske podpira zahteve Slovencev v Italiji

Deželni svet Tridentinske-Južne Tirolske (katere sestavni del je avtonomna provinca Bozen/Južni Tirol) je na svojem zadnjem zasedanju sprejel resolucijo, s katero poziva obe zbornici rimskega parlamenta, naj čimprej uzakoni globalno zaščito pravic slovenske narodne skupnosti v Italiji. Ta podpora za Slovence v Italiji iz najsevernejše dežele Italije, v kateri živi tudi nemška južnotirolska narodna skupnost, je velikega moralnega pomena. Resolucija je deželni svet sprejel skoraj soglasno, proti njej je glasoval samo svetovalec neofašistične stranke, vzdržala pa se je svetovalka ladinske jezikovne skupnosti.

Razpravo sta sprožila svetovalca Langer in Ardizzone iz skupine „Druga Južna Tirolska“, pridružili pa so se jim še Ballardini in Marzari iz neodvisne levice, Franceschini iz skupine „zelenih“, Tonelli od Proletarske demokracije in južnotirolski nenodvisnež Meraner. Pobudniki resolucije so poudarili, da jih je k temu koraku spodbudila „mo-

gočna manifestacija Slovencev maja v Gorici, ki je opozorila na nerešene probleme te narodne skupnosti“. Po živahni razpravi je bila resolucija sprejeta tudi z glasovi Južnotirolske ljudske stranke, Socialistične stranke, Komunistične stranke in Krščanske demokracije.

Koroški Slovenci pri slovenski Skupščini

Predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije Dušan Sinigoj je v torek 17. 7. 1984 ob prisotnosti Marka Vrhunca, predsednika Republiškega družbenega sveta za mednarodne odnose, Stefana Cigoja, predsednika komisije za manjšinska in izseljeniška vprašanja SZDL in Cvetke Selšek, namestnice predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje, imel razgovore s predstavniki obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, ki sta jih vodila predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dipl. inž. Feliks Wieser in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grile.

Predstavniki koroških Slovencev so sogovornike informirali o aktualnih dogodkih in o dejavnosti slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Poudarili so, da je na Koroškem še vedno veliko odprtih vprašanj, ki trenutno zadevajo obstoj in ovirajo razvoj slovenske narodnostne skupnosti. V okviru teh vprašanj v zadnjem času obe osrednji organizaciji posvečata dvojjezičnemu šolstvu največ pozornosti.

SR Slovenija skrbno spremlja aktualne dogodke na Koroškem. Na tej podlagi je bila v razgovoru izražena skupna zaskrbljenost matične domovine in predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem glede nadaljnega razvoja dvojjezičnega šolstva. Predstavnikom

obeh osrednjih organizacij je predsednik Sinigoj ponovno zagotovil podporo matičnega naroda prizadevanjem Slovencev na Koroškem za ohranitev narodne identitete.

V nadaljevanju so spregovorili tudi o sodelovanju SR Slovenije s slovensko skupnostjo, da imajo uresničevanja politike enotnega slovenskega kulturnega prostora. V tem okviru se poleg kulturne dejavnosti in sodelovanja razvijajo tudi vse druge dejavnosti, ki prispevajo k ohranjanju, afirmaciji in krepitvi položaja slovenske narodne skupnosti.

Beseda je tekla še o gospodarskem sodelovanju, kjer imajo mešana podjetja na Koroškem pomembno vlogo pri pospeševanju gospodarskih vezi SR Slovenije z republiko Avstrijo.

F. Wieser: referendum je huda zloraba demokracije in napad na mednarodno pogodbo

„Odpor proti potujčevanju in asimilaciji je postal sestavni del narodnostnega dela slovenske narodne skupnosti na Koroškem“ saj „spadamo Slovenci med najmanjše narode v Evropi in tudi med tiste, ki so največji del svoje zgodovine živeli pod tuji“ to je med drugim povedal minulo nedeljo na Komlju predsednik ZSO Feliks Wieser v svojem slavnostnem govoru stotim udeležencem petega pohoda na Komelj.

Wieser je dejal, da vsebuje ta pohod dve pomembni komponenti: „spomine na najtežje čase slovenskega koroškega ljudstva, na izseljevanje, preganjanje po KZ-tih, hkrati pa na najbolj svetli del naše zgodovine — zmagovito protifašistično NOB, ki so jo podpirali vsi slovenski rodoljubi neglede na ideologijo od duhovnika do komunističnega.“

Dejal je, da je nekaj mesecev pred praznovanjem štiridesetletnice zmage nad fašizmom, že skrajni čas, da končno tudi na Koroškem vsi priznajo, da je bil doprinos koroških partizanov enkratni zgodovinski prispevek, ki je pripomogel k podpisu Avstrijske državne pogodbe. S tem pa je seveda pomagal tudi ohraniti slovenski jezik in kulturo od raznih uradov do prižnic. V tej zvezi je naštel vrsto pogumnih rojakov, od duhovnika Vinka Poljanca do Karla Prušnika-Gašperja, preko selskih žrtev tja do kulturnopolitičnih delavcev kot sta Folti in Milka Hartman, ki so pomembni vzorniki za našo mladino, od katere drugi pravijo, da nimajo pravih vzornikov.

Avstrijo je med drugim spomnil, da je s podpisom ADP prevzela

določene mednarodnopravne obveznosti, „med drugim dolžnost manjšinsko varstvene zaščite narodnostnih skupnosti, ki živijo v Avstriji.“ Poudaril je, da predstavlja sedmojuljska zakonodaja iz leta 1976 nadaljnje zoževanje člena sedem ADP v zahtevi KHD-ja in FPÖ po ločevanju šolarjev po narodnosti pa predsednik ZSO vidi predvsem očiten poskus nadalje-

vavanja politike rušenja določil in vsebine člena sedem. Dobesedno je dejal: „Zato je referendum, ki ima za cilj zožitev pravic in člena sedem huda zloraba demokracije in napad na mednarodno pogodbo.“ Nasprotno pa je jugoslovanska odločna obsodba te zahteve v celoti v skladu z mednarodnopravnimi predpisi. Kot najbolj pomembno pa je označil Wieser to, „da je demokratski nemškogovoreči tabor solidaren z nami“.

Wieser, ki je pozdravil naznailo Wagnerja, da ne bo podpisal referenduma, je apeliral na obe veliki stranki, da naj ne popuščata nemškonalcionalnemu Haiderju, ki

je poleg Feldnerja, Burgerja in Scrinzija eden najbolj profiliranih nemških nacionalistov.

Občinske volitve so bolj pomembne

V zvezi s prihodnjimi volitvami je Wieser apeliral na vse, ki vodijo volilni boj med slovensko narodno skupnostjo, da imajo pred očmi akcijsko enotnost v borbi za narodne pravice ter borbo za ohranitev in izboljšanje dvojjezičnega šolstva. Pritrdil pa je, da so za slovensko narodno skupnost brez dvoma občinske volitve bolj pomembne.

Skupaj s kulturnimi in drugimi organizacijami in dvojjezičnem ozemlju pa bo ZSO v naslednjih tednih razlagala ljudem, zakaj naj ne podpišejo referenduma. „S pomočjo strank in volilnih grupacij pa bomo spremljali kdo bo podpisal referendum“ je dejal Wieser, saj je znano, da so med njimi tudi bivši nacistični aktivisti in tudi ljudje, ki se neonacistično udeležujejo.

„Hkrati pa bomo v naslednjih dneh in tednih budno spremljali razvoj med koroškimi strankami. Slovenski narodni skupnosti seveda ni za zaostritev narodnostno-političnih razmer na Koroškem. V slučaju pa, da bi veliki stranki direktno ali indirektno podprli zahteve KHD-ja bomo morali seči tudi po demonstrativnih akcijah“ je ob koncu dejal Wieser.

Ob spomeniku pri Cimpercju govori predsednik ZSO Feliks Wieser pohodnikom. (Glej tudi poročilo na 4. strani.)

PREBERITE

na strani

- 2 Študentje so predali kanclerju Sinowtzu 10.000 podpisov zoper apartheid na Koroškem
- 2 Nizozemski časopis piše o načrtih KHD in FPÖ
- 3 Zaključek otroškega vrtca v Šentprimozu
- 4 Pohod po poteh Domnove čete
- 5 Zbor „Anton Foerster“ pel v Vrbi
- 8 Pop-koncert v Šentprimozu
- 8 Žitara vas: SPÖ-Tonitz-frakcija uporabljala skupne sklepe za volilno propagando

Sinowatz: „Razumevanje za manjšino v vsej Avstriji, samo na Koroškem ga ni!“

Dunajski študentje so v ponedeljek predali zveznemu kanclerju Sinowatzu 10.000 podpisov proti ločevanju slovenskih od nemškogovorečih dijakov

Klub slovenskih študentov in študentk zaključuje svojo podpisno akcijo „POZIV PROTI APARTEIDU V AVSTRIJI“. Do zdaj je klub zbral nad 11.000 protestnih podpisov zoper Feldnerjeve in Haiderjeve zahteve o spremembi manjšinskega šolstva v „koroški geto“. Klubaši so kot prvo predali avstrijskemu zveznemu kanclerju okroglo število 10.000 podpisov. Predvidena je tudi predaja podpisov koroškemu deželnemu glavarju.

Proti vsakršnim spremembam!

Sedemčlanska delegacija dunajskega kluba (M. Kocilja, J. Oswald, R. Vouk, tajnika I. Schellander in G. Wutti, podpredsednik P. Štern in predsednik KSSŠ/D Flori Wieser) je po slavnostni predaji podpisnih pol pri daljšem razgovoru tolmačila zveznemu kanclerju namen podpisne akcije. Flori Wieser je poudaril, da je danes edine s tako akcijo mogoče informirati in vzdržati avstrijsko javnost, saj so ostala sredstva javnega obveščanja Slovincem prej ko slej zaprta. Pozval je kanclerja, da naj tudi on po svojih možnostih, predvsem pa na podlagi svojih obvez-

nosti brani pravico (tudi) slovenskih otrok do enakopravne vzgoje in izobrazbe.

Pogovor pa je potekal v prijetnem vzdušju. Sinowatz se je izrekel proti segregaciji otrok; kot stvar politik se vsekakor zavzema za ohranitev sedaj obstoječe ureditve. Prepričan je, da nekateri spričo bližajočih se volitev ta šolski problem vse preveč napihujejo. Sinowatz dobesedno: „Boljšo pozicijo bodo imeli vsekakor tisti, ki vztrajajo pri tem, kar trenutno obstoja.

Razgovor se je razširil seveda tudi še na druga vprašanja. Kanclerja je predvsem zanimalo tudi kakšno mnenje imajo slovenski študenti npr. do vprašanja trgovske akademije in do dvojezičnosti v otroških vrtcih. V splošni razpravi o narodnostnih vprašanjih je med drugim zatrjeval, da vlada v Avstriji razumevanje za manjšino, samo na Koroškem ga ni. Dejal pa je tudi, da še čaka na predloge s strani Slo-

vincem. Pogovore z njimi je označil kot koristne, zato je on tudi v bodoče še za nadaljevanje politike malih korakov...

Kakšna bo ta politika, bo vsekakor pokazala koroška jesen. Klubska delegacija je predajo podpisov ter pogovor s kanclerjem ocenila kot zelo važen akt, saj je izraz za perečo aktualnost problema, ne nazadnje pa tudi dokaz za pomembnost in uspešnost klubskega dela.

I. Sch.

Kancler še ni dal odgovora

Na ugotovitev zveznega kanclerja Freda Sinowatza, da čaka na predloge koroških Slovincem je predsednik ZSO Feliks Wieser, poudaril, da sta obe organizaciji že pri lanskem razgovoru z novim kanclerjem razložili svoja stališča in da ni bilo vzroka, jih spreminiti. Vrh tega je dejal, da sta obe organizaciji februarja letos pisali uradu zveznega kanclerja in zahtevali nadaljevanje razgovorov med kanclerjem in Slovenci, a do sedaj še ni bilo odgovora, niti napovedi kdaj se bodo razgovori nadaljevali.

„NRC Handelsblad“ o grozečem apartheidu na Koroškem

Nizozemski časopis „NRC Handelsblad“ je 26. junija 1984 na svojih zunanje-političnih straneh poročal o načrtih nemškoonacionalnih sil na Koroškem — ločiti šolarje po narodnosti. Ugledni nizozemski časopis piše pod naslovom „Na Koroškem grozi 'apartheid'“, da se je v zadnjih mesecih razvila močna diskusija o bodoči ureditvi dvojezičnega šolstva. Avtor članka, Frits Schaling, ugotavlja, da se pojavljajo v tej diskusiji argumenti, ki močno spominjajo na rjavo preteklost Koroške. V stvarnem prikazu najdemo jasno odklonilno stališče do načrtov KHD-ja (in koroške FPÖ, saj bi taka odločitev še zaostrija nasprotja med „nemškoonacionalno večino“ in slovensko manjšino. Vrh tega pa bi takšen ukrep še podčrtal, da se obravnavajo Slovenci kot drugorazredni državljani, piše Handelsblad. Holandski časopis omeni tudi germanizacijsko politiko na Koroškem, ki je prav posebno prišla na dan leta 1972. Svoje poročilo zaključuje Handelsblad z ugotovitvijo, da se je razvila široka odklonilna fronta proti predlogu FPÖ, predvsem v javnem mnenju, med pedagogi in v cerkvi, in je pa toliko opaziti v politiki.

Afera Androsch: gre za bodoči razvoj socialne demokracije

Četudi zvezni kancler Fred Sinowatz v zadnjih dneh vedno znova zatrjuje, da takomenovana afera Androsch ni v ospredju razgovorov vladnih članov ali strankinega vodstva, se tega problema na ta način ne bo mogel znebiti: še nikoli ni bila uspešna taktika politikov zapirati oči pred problemi, ki jih ne morejo rešiti. In očitno je afera Androsch za trenutno vodstvo socialistov takšen problem. Dejansko namreč ne gre za vprašanje ali je Androsch pridno plačeval svoje davke ali ne — tega javnost tudi nikoli ne bo zvedela, že zaradi takomenovane „davčne tajnosti“, ki jo predpisuje avstrijska zakonodaja. Sicer je tudi ta plat značilna za moralo ali nemoralo takomenovanih demokracij, in značilno je hkerati, da ta plat vprašanja avstrijski tisk očitno ne zanima posebno — vendar potrjuje kratak pogled v Zvezno republiko Nemčijo, da so take „malenkosti“ na dnevnem redu političnega življenja: Tam je moral odstopiti gospodarski minister, pristen grof, Lambsdorff po imenu, ker se je dal podkupiti od velekoncerna, kateremu je v zavalto vrnil plačane davke: lepšega potrdila o odvisnosti politikov v kapitalističnem sistemu od raznih finančnih močtev tudi tisoč strani marksovega „Kapitala“ ne morejo podati.

Toda nazaj v Avstrijo. To, kar je začetek tedna dejal (še dosedanj?) častni predsednik SPÖ, bivši kancler Kreisky, verjetno najbolj zadene v črno: da pri celotni aferi ne gre za davčnopravne probleme, temveč za bodoči razvoj avstrijske socialdemokracije. Androsch, Wille, Offenbeck kot značilni predstavniki desnega krila SPÖ, ki jim gre za popolno in dokončno depolitizacijo stranke, hočejo edinole ohranitev oblasti in privilegijev, za golo upravljanje državnega in posebno finančnega aparata, neglede kakšno je članstvo, neglede na bazo, delavstvo in socialno nizke sloje.

Kreisky — slej ko prej politik velik in škratski družini avstrijskih politikov — je ta problem že spoznal takrat, ko je dal svojemu bivšemu finančnemu ministru slovo. Takrat, že nekoliko po višku svoje politične moči, se je sicer še znebil Androscha v vladi (nenazadnje tudi zaradi nerešenih davčno-pravnih manipulacij designiranega prestolonaslednika), vendar mu že takrat ni uspelo, da bi ga izrinil iz strankinega predsedstva. V predsedstvu samem Kreisky nikoli ni pridobil večine za izključitev Androscha iz prezidija. Tehnokratska kamarila je tam zasedala svoje pozicije, ki jih je — in tudi tega ne gre prezreti — osvojila prav s pomočjo zdaj tako zagrenjenega Kreiskega. Ko je ta spoznal, kam moli pes taco, je bilo seveda že prepozno.

Trenutni spor v SPÖ še ni odločen. Odločeno je edino, da ga bo

zgubil Sinowatz. On je izgubil v trenutku, ko se ni jasno odločil za to ali ono stran, ko je — kakor je njegova navada — dajal vsem prav. Vendar centralistične struje v tem vprašanju pri socialistih trenutno ni. Za Androscha pa deluje čas: če bo — kar je dvomljivo — trenutna vlada sploh držala celotno legislaturno periodo, bo najkasneje po bodočih volitvah na vrhu vlade nov predsednik, ki bo po vsej verjetnosti predsedoval veliki koaliciji: in vodilni politiki ljudske stranke so že večkrat namignili, da si Androscha predstavljajo kot novega kanclerja, ali vsaj kot finančnega ministra.

Morda pa — in upati je — se bodo v socialistični stranki le še uveljavili tisti, ki jim je pri srcu še socialdemokratsko gibanje, kakršno je bilo zasnovano ob svoji ustanovitvi: kot gibanje delavstva, nepriviligiranega stanu, kot gibanje za boljši, bolj human in pravičnejši svet. V takem gibanju pa za Androscha in konsorte ni prostora.

fra-ter

MARKO BULC NA KOROŠKEM

Predsednik gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc se je minuli teden na enodnevnem obisku na Koroškem razgovarjal s predstavniki mešanih avstrijsko-jugoslovanskih podjetij, Zveze slovenskih združenj, nato pa še s predstavniki Zveze slovenskih organizacij, Narodnim svetom koroških Slovincem in Zvezo koroških partizanov. Zastopniki Slovincem so predsednika gospodarske zbornice Slovenije informirali o trenutnem gospodarskem in političnem stanju na južnem Koroškem, predvsem pa so ga podrobno seznanili s trenutnim razvojem na šolskem področju ter ga prosili naj v matični državi še naprej opozarja na nedemokratski protislovenski načrtov na šolskem področju.

DOBRI ODNOSI CELOŠKEGA IN LJUBLJANSKEGA SEJMA

Generalni direktor celovškega sejma dr. Kleindienst je v terek vabil na tiskovno konferenco, kjer je predstavil generalni direktor gospodarskega razstavišča v Ljubljani inž. Florian Regovec program sejmov v naslednjih mesecih. Celovski in ljubljanski sejem imata dobre gospodarske zveze, kar pomeni ugodno izmenjavo blaga in naročil preko meje za obe strani.

V glavnem je inž. Regovec poročal o sejemu VINO 84, ki bo od 27. avgusta do 1. septembra. Novost na letošnjem vinskem sejmu bo, da se bo obiskovalcem predstavila Gradiščanska kot močan in kvaliteten proizvajalec vina v Avstriji in na svetu.

Pomemben mednarodni sejem na gospodarskem razstavišču v Ljubljani bo še razstava sodobne elektronike (računalništvo, telekomunikacije) od 1. do 5. oktobra.

Uveljavljanje ženskega spola NA CELOVŠKI UNIVERZI

Univerza za izobraževalne vede v Celovcu ni samo dobro povezana s svojo okolico in s slovensko narodno skupnostjo na Koroškem, celovška univerza prednjači tudi glede žensk na univerzi. Že 65-odstotni delež ženskega spola pri študirajočih je najvišji od vseh avstrijskih univerz. S Susanno Dermutz pa imajo asistenti v Celovcu sedaj tudi svojo prvo žensko predsednico, saj dosedaj v Avstriji še nobena ženska ni imela te funkcije. Vrh tega pa je zanimivo, da je Dermutz postala predsednica, kljub temu, da zasedajo od 56 asistentskih mest le 7 ženske.

Posebnost celovške univerze pa je tudi v tem, da že v samem študijskem programu bolj upoštevajo posebno žensko tematiko, kot na drugih univerzah. Tako so v minulemu letu obravnavali spolnospecifično socializacijo, v naslednjem študijskem letu pa je napovedano predavanje s tem: „Ženski študij: izkušnje in modeli“.

Popolno moško premoč pa je opaziti v profesorskih vrstah, prva ženska profesorica bo na celovško univerzo prišla verjetno že začetek jesenskega semestra. Profesofo za življenjsko in vzgojno nasvetovanje bo dobila gospa Jutta Menschek iz Berlina.

Pred nedavnim je na Slovenski raziskovalni inštitut v Trstu prišel novinar nekega lokalnega tednika, da bi tu našel gradivo za enostavni, a popolni opis družbenega življenja Slovincem v Italiji. Po nekaj urah razlaganja, opisovanja in navajanja imen je fant obupal: namesto zamisljenega „izčrpnega“ prikaza je list nato objavil skromno shematično risbico in, poleg nje, opis najvažnejših organizacij.

Dejstvo je, da slovenske kulturne ustanove v Italiji predstavljajo razvit in zapleten družbeni organizem, ki se stalno razvija in spreminja in ki ga je zato težko stlačiti v enostaven model. Res pa je tudi, da so se slovenske ustanove šele pred kratkim lotile „opazovanja samih sebe“ in da te podobe nimajo še zadovoljivo izdelane, še manj pa analizirane.

Kdor hoče razumeti slovensko družbeno in zlasti kulturno organiziranost v Italiji, mora predvsem upoštevati njene tri glavne sestavine: izrazito slovenske organizacije, stranke, v katerih delujejo Slovenci, ter državne ustanove, namenjene Slovincem.

Izrazito slovenske organizacije so vključene skoro vse v dve strukturi: v Slovensko kulturno gospodarsko zvezo (SKGZ) ter v Svet slovenskih organizacij (SSO), ki se naslanja pretežno na edino stranko, ki zbira samo slovenske glasove, na Slovensko skupnost. Ostali Slovenci na Tržaškem in na Goriškem volijo pred-

Kulturno življenje Slovincem v Italiji

vsem KPI in PSI (Socialistično stranko) in samo ti dve stranki imata nekaj kulturnih struktur namenjenih Slovincem (tisk in kulturne krožke). Država vzdržuje šole s slovenskim učnim jezikom in slovensko radijsko postajo.

Osnrednje kulturne ustanove so v bistvu tri: članica SKGZ Zveza slovenskih kulturnih društev, ter članici SSO: Slovenska prosveta (za Tržaško) in Zveza slovenske katoliške prosvete (za Goriško). V te matične strukture je vključena večina „tradicionalnih“ prosvetnih in specializiranih, novejših društev.

Nekaj je povsem ali navidezno avtonomnih društev, nekaj pa je takih, ki delno spadajo v kulturo, delno pa drugam. Tako so na primer dobrodelná društva, strokovna društva medicincev, ekonomistov, pravnikov ter naravoslovcem in tehnikov. In tu so še: filatelisti, gobarji, jamarji, ljubitelji šaha in še dve množični organizaciji kot Društvo slovenskih upokojevcev ter Združenje aktivistov OF.

Mimo vsega tega pridemo do jedra, do mreže prosvetnih društev, katerih je 40 na Tržaškem, 20 na Goriškem in 10 v videmski pokrajini. Teh 70 društev tvori zelo raznolik mozaik, raznolik po tradiciji, po razčlenjenosti in po številni udeležbi v

delovanju. Nekatera obsegajo le pevske zbor z istim imenom ali krijejo le del neke vasi, druga pa so zelo razčlenjena in obsegajo celo občino. V nekaterih vaseh delujeta vzporedno katoliško in levo usmerjeno društvo, drugod le eno; ponekod so si mladi omislili lasten odsek ali krožek, drugod celo društvo.

V povojnem času je poleg teh tradicionalnih društev začela nastajati še vrsta specializiranih kulturnih enot. Na gledališkem področju je najpomembnejše Slovensko stalno gledališče, ki trenutno doživlja izredno nevarno finančno krizo. Samostojno delujejo še štiri amaterske skupine, ravno toliko kabaretnih skupin, ena lutkovna skupina, kot odseki prosvetnih društev pa še devet drugih amaterskih skupin.

Letos so goriški Slovenci ustanovili prvo specializirano društvo za filmsko kulturo, pred leti pa sta nastali dve društvi, ki združujeta likovnike. Teh je kar precej, za kar gre zasluga verjetno vrsti dobrih pedagogov na slovenskih srednjih šolah.

Mladina ima poleg mladinskih odsekov pri društvih in župniščih na razpolago še taborniško in skavtsko organizacijo, ki privedeta pod šotore vsako poletje skoraj 1.000 mladih. Letos bo poleg teh taborov že četrtič

steklo delo mladinskih raziskovalnih taborov.

Najmočnejša oblika kulturnega delovanja izhaja iz tradicije, iz pesmi in plesa, ki se prenašata iz roda v rod. V vseh treh pokrajinah, kjer živijo Slovenci v Italiji, deluje 5 samostojnih folklornih skupin in še pet folklornih društvenih odsekov. Najbolj znani skupini sta gotovo tržaška „Stu ledi“ in rezijanska skupina.

Zbore je najtežje prešteti. V prosvetnih društvih deluje kot posebna ali edina oblika dejavnosti najmanj 39 zborov. Nekateri redno nastopajo že vrsto let, nekateri zaidejo v krizo, a pojavijo se novi. Poleg teh je še najmanj 20 samostojnih zborov ali zborovskih dejavnosti drugih vrst društev. Nekateri od teh so si pridobili že mednarodni sloves, kot na primer Tržaški partizanski zbor, ali Mladinski pevski zbor Glasbene matice, drugi pa se naglo uveljavljajo, kot Tržaški oktet. Kvaliteta omenjenih zborov ne jemlje pomena ostalim; obratno, jasno je, da bi brez teh temeljev ne bila dosegljiva.

Seznam pa še ni končan, kajti navedenim 60 zborom je treba dodati še vsaj 10 cerkvenih pevskih zborov in ravno toliko aktivnih šolskih zborov.

Glasbeno življenje Slovincem v Italiji ima še druge dimenzije. Poleg

dveh osrednjih zasebnih glasbenih šol, ki imata obe več podružnic v vseh treh pokrajinah, deluje med Slovenci še 7 samostojnih godb na pihala in tri godbe, ki so odsek prosvetnih društev; devet je modernih glasbenih ansamblov, ki znajo ustreči predvsem okusu mladih, a tudi ne le rosno mladih plesalcev, in deset je še izrazito narodno zabavnih ansamblov. Poraja se tudi rod mlajših „kantavtorjev“, ki so ob pogostih obiskih Andreja Šifererja in drugih slovenskih vzornikov našli lastno pesniško-glasbeno žilico. Klasično glasbo izvajajo štirje ansambli, od komornega kvarteta do orkestra. Precej je tudi nadarjenih in že priznanih solistov.

Vsa ta dejavnost potrebuje primerne prostore. Poleg dveh osrednjih kulturnih domov, v Trstu in Gorici, je še približno 50 stavb in prostorov, kjer se odvija kulturno življenje: manjši kulturni domovi, srenjske hiše, družbeni centri, dijaški domovi, Marijini domovi, oratoriji, večnamenske telovadnice, stacioni, galerije, knjigarne in celo nekaj manjših muzejev. Skupaj z Narodno in študijsko knjižnico v Trstu ter s Slovenskim raziskovalnim inštitutom, dobimo podobo razvejane in solidne strukture. Ko bo letos v Spletu pri Čedadu začel delovati še Slovenski šolski center, bo ta celota še bolj dovršena, bolj sposobna izvajati nove naloge, zlasti prehod iz ohranjanja kulture v ustvarjalnost.

Pavel Stranj (Trst)

Manjšinskošolska tematika v okviru pedagoških tednov

Od 9. do 13. julija je bil na celovški pedagoški akademiji prvi del letošnjih t. i. pedagoških tednov (drugi del bo od 3. do 7. septembra). Slavnostna otvoritev tega seminarja za nadaljnje šolanje učiteljev ljudskih in glavnih šol je bila v domu glasbe ob prisotnosti večine političnih predstavnikov dežele. Te pedagoške tedne prireja pedagoški inštitut, ki praznuje letos svojo 30-letnico obstoja in katerega glavni cilj je nadaljnje izobraževanje učiteljstva. Predavanja, katerim je vedno prisluhnilo lepo število učiteljev, so imela raznoliko tematiko (od nemške literature preko sitotiska do elektronskega računalništva). Dve zanimivi težišči pa sta bili o pouku slovenščine na glavnih in na ljudskih šolah.

Obema skupinama (ljudskoškolskim in glavnoškolskim učiteljem) je predaval dv. sv. dr. Valentin Inzko o državno- in kulturnopolitičnem pomenu manjšinskega šolstva na Koroškem. Prikazal je celoten pregled razvoja dvojezičnega šolstva zadnjih 30 let na področju obveznega in višjega šolstva ter tudi na področju izobraževanja učiteljskega naraščaja. Ob tem je posebno poudaril pozitivne aspekte, da pa je še navodila, oz. prikazal možnosti za nadaljnjo izgradnjo dvojezičnega šolstva na glavnih in ljudskih šolah. Dr. Inzko je med drugim menil, da se delo učiteljev v okviru manjšinskega šolstva še veliko premalo primerno upošteva s strani vlade, a tudi s strani manjšine. To delo je vendar velikega državnega in kulturno-političnega pomena.

Po govoru dr. Inzka so se ljudskoškolski učitelji pod vodstvom direktorja Valentina Vautija in Johanna Millioniga bavili s posledicami lanskoletne reforme ljudske šole, s prometno vzgojo in z drugimi sličnimi problemi. Poudarili pa so tudi pomen skupne vzgoje v južnokoroških šolah. Glavnoškolski učitelji pa so se poglobili v problema-

tiko pouka slovenščine z ozirom na preureditev učnih načrtov za glavno šolo. Od leta 1985 naprej se bo v glavnih šolah namreč poučevalo po istih učnih načrtih, kot jih imajo na gimnazijah. Učni načrti gimnazije za posamezne predmete so povečini že prilagodili na nove glavnoškolske potrebe, isto pa je zdaj treba narediti z učnim načrtom za pouk slovenščine. O šolskih poizkusih v tej smeri so poročali mag. Kurt Jäger ter direktorja Herman Germ in Karl Theml. Glavnoškolskim učiteljem je govoril tudi okrajni šolski nadzornik za dvojezično šolstvo Franz Wiegale.

V zvezi s preurejanjem učnih načrtov se je tudi zvedelo, da je zvezno ministrstvo za pouk pred dvema mesecema ustanovilo regionalno delovno skupnost za slovenščino na obveznih šolah v okviru pedagoškega inštituta. Ta delovna skupnost bo pripravila do jeseni dva osnutka učnega načrta, enega za učence z znanjem slovenščine, drugega za začetnike in ju bo predložila ministrstvu, kjer se bo odločilo ali bo učni načrt odobren.

Jazz v Pliberku

Na travniku v Pliberku, kjer se odvija vsakoletni tradicionalni sejem, bo jutri, 21. julija 1984, s pričetkom ob 15. uri potekal jazz-koncert, na katerem bodo sodelovali znani virtuozni improvizirane glasbe. To bo brez dvoma edinstvena priložnost za ljubitelje jazz-glasbe v Podjuni in tudi širše Koroške, kajti Kulturna iniciativa Pliberk, je k sodelovanju pridobila vrsto mednarodno priznanih jazz-glasbenikov kot so Egberto Gismonti in Nana Vacancelos, ansambel „Copit Roots“ in drugi. Sodeloval bo tudi pliberški ansambel „Waves“ pri katerem sodeluje tudi naš rojak Emil Krištof.

Zaključna prireditev otroškega vrtca SŠD v Šentprimožu

Obiskati otroški vrtec je vedno lepo doživetje, kajti otroci, ki v njem prebijejo pretežni del dneva, so veseli, nasmejani, skratka prisrčni. Da je v taki ustanovi takšno vzdušje, so kajpada odgovorne njihove tete, ki skrbijo za dobrobit malčkov. Simona Rovšek in Helena Novak se svoje dolžnosti dobro zavedata, saj jima starši zaupajo svoje otroke, da lahko opravljajo delo doma ali na službenem mestu. Že samo dejstvo, da je vrtec Slovenskega šolskega društva v Šentprimožu zaseden, potrjuje, da je vodstvo te naše vzgojne organizacije vzorno in med našimi rojaki v Šentprimožu in okolici uživa vse zaupanje. K temu brez dvoma doprinaša tudi dosledna dvojezičnost v kateri

njimi razvijajo tudi kulturno dejavnost. To sta Simona in Helena dokazali pretekli petek, ko je tudi za njune varovance nastopil čas počitnic. Zato so v šentpri-

ugajala tista o copatah, ali kako je bilo, ko je krava prišla stanovat v stolpnico. Toda to še ni vse, kajti otroci so skupno s tetkami pripravili prave prodajne

moškem vrtcu pripravili zaključno prireditev. Že pred pričetkom je v vrtcu in na vrtu bilo živahno. Malčki so se pripravljali za svoj nastop — nekateri na prvega v življenju; to pa ni kar tako, saj so celo odrasli nervozni, ko nastopajo v javnosti. Čeprav smo v Šentprimožu doživeli že več zaključnih prireditev, moramo naglasiti, da je tudi zadnja za starše in obiskovalce bila posebno doživetje. Simona in Helena sta s svojimi varovanci tudi tokrat prijetno presenetili. Skupaj z otroci sta pripravili spored, v katerem so pokazali, kaj bodo, ko bodo veliki. In čisto zares smo videli dimnikarja, zdravnico, perice, natakarje in še marsikakšno upodobitev poklica. Seveda tudi kratkih igranic ni manjkalo, posebno je

stojnice, kjer so fotografi, kuharice, trgovke in peki razstavili — in tudi „prodajali“ svoje izdelke. Bilo je res lepo, vsi, posebno starši, so bili zadovoljni in ponosni na svoje otroke. Zato je bilo slovo prisrčno in obljuba trdna, da se po počitnicah spet dobijo v otroškem vrtcu v Šentprimožu.

Simoni Rovšek in Heleni Novak in tudi ostalemu osebju je treba ob tej priložnosti izraziti vse priznanje za trud in skrb, ki jo vlagajo v to, da se malčki v njihovem varstvu počutijo dobro. Seveda velja priznanje tudi Slovenskemu šolskemu društvu v Celovcu in njegovemu krajevnemu odboru, zlasti Mileni Gröblacher, ki je glavni organizacijski dejavnik na področju škocijanske občine.

vodstvo vrtca vzgaja svoje varovance, kar otrokom samo koristi, zlasti, ko pričnejo hoditi v šolo, pa tudi v poznejšem življenju.

Iz objavljenih posnetkov je razvidno, da vrtnarice v Šentprimožu ne skrbijo zgolj za varstvo, njim zaupanih otrok, ampak z

Kulturne novice

Znanemu slovenskemu slikarju Lojzetu Spacalu, ki živi v Trstu, je predsednik pokrajine Marchio pred dnevi izročil zlato spominsko kolajno v znak hvaležnosti zaradi njegovega prispevka manifestacijam ob 40. obletnici začetka delovanja krematorijske peči v tržaški Rižarni. Lojze Spacal je namreč dal na razpolago 21 svojih del, ki jih je ustvaril v času med leti 1944 in 1981 in sicer na temo odporništvu, za razstavo, ki so jo priredili pred kratkim v Rižarni. Po zaprtju razstave je umetnik slike podaril tržaški občini, tako da bodo lah-

ko stalno razstavljene v muzeju Rižarne.

Dediščina je naslov novega slovenskega filma, ki so ga pravkar začeli snemati v Sloveniji. Gre za celovečerni, torej umetniški film, v katerem gre za življenje o zasavski družini med leti 1914 in 1944. Film režira Matjaž Klopčič, ki je tudi avtor scenarija. Režiser je glavne vloge zaupal Mileni Zupančič, Radku Poliču, Poldetu Bibiču, Borisu Juhu in Majdi Potokar in drugim.

Film Dediščina je deveti celovečerni film, kar jih je Matjaž Klopčič doslej posnel. Za svoje umetniško delo je Klopčič prejel že več nagrad in priznanj.

V Pulju v Istri, kjer pravkar poteka letošnji festival jugoslovanskega igranega filma, Slovenija oz. Viba film kandidira s sledečimi filmi: Veselo gostovanje (France Štiglic), Nobeno sonce (Jane Kavčič), Leta odločitve (Boštjan Vrhovec) in Trije prispevki k slovenski blaznosti (Zare Lužnik, Boris Jurjašević, Mitja Milavec). Imenovani slovenski filmi bodo v tekmovalnem programu predvajani 22., 23., 24. in 25. julija 1984 v puljski filmski areni.

ŽELEZNA KAPLA

Foklorno srečanje

v nedeljo 29. julija 1984 v Železni Kapli

11.00 igra pihalni orkester
13.00 zbiranje folklornih skupin pri glavni šoli
14.00 povorka in nastop pred hotelom Obir
Nato ples z ansambлом „Fantje iz Podjune“

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli

Letno poročilo SG 1983-84

Kot vsako leto, je tudi letos spet izšlo Letno poročilo Zvezne gimnazije za Slovence, ki ga je izdalo in založilo ravnateljstvo te ustanove, za vsebino pa odgovarja ravnatelj dr. Reginald Vospersnik, medtem ko je skrb za tisk edicije imel na skrbi mag. Lojze Dolinar. Načrt za ovitek je na osnovi posnetka Vinka Wieserja izdelal dipl. inž. arh. Janez Oswald, drugo slikovno gradivo pa so prispevali Wakounig, Trenkwalder, mag. Urbajs in šolski arhiv. Stroške za tisk Letnega poročila je tudi tokrat delno prevzelo Združenje staršev na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu.

Vsebinska zasnova Letnega poročila je razumljivo podoba dosežanj izdajam, saj gre za pregled delovnega slovenske gimnazije v preteklem šolskem letu. Tu je naj-

prej pregled imen podagogov, ki so v preteklem šolskem letu skrbeli za brezhiben potek pouka in uresničitev učnega načrta. Tako je na slovenski gimnaziji poučevalo 41 pedagogov, dva pa sta prihajala še z drugih šol. Iz pregleda upravno-vzgojne skupnosti je razvidno, da je le-ta razdeljena na upravo šole, kustose za razna področja kot so svetovanje za učence, fonolabor, knjižnica in učni predmeti od geografije do telovadbe, potem je na šolski odbor z zastopniki profesorjev, staršev in dijakov, navedba referentov za razna področja, predsednikov delovnih skupnosti ter imena personalnega zastopstva šole in drugo. Končno ima bralec vpogleda na število ur in posameznih predmetih in razredih v minulnem šolskem letu. Iz kronološke navedbe o dejavnosti šole oz. njene-

ga vodstva in profesorjev je razvidno, da je le-ta na slovenski gimnaziji zelo bogata, saj se njeni pe-

dagogi redno udeležujejo raznih strokovnih seminarjev in tečajev, vodstvo pa na šolo vabi razne referente; z dijaki prireja poučne ekskurzije, tečaje in druge prireditve.

Pregled razredov navaja imena učencev posameznih razredov in njihove razrednike. Zanimiv je tudi prikaz naslovov šolskih nalog posameznih razredov (od 5. naprej) ter naslovih pismenih maturitetnih nalog. V letnem poročilu so navedeni tudi učbeniki, katerih se poslužujejo na slovenski gimnaziji; večina le-teh je delo domačih strokovnjakov-pedagogov.

Rubrike o pregledu dijakov po starosti in razredih, kje stanujejo naši dijaki, katerim poklicem pripadajo njihovi starši in iz katerih krajev dijaki prihajajo, so nazoren prikaz, socialnega porekla dijakov, oz. njihovih staršev, kar na koncu Letnega poročila dopolnjuje še posebna študija in grafična preglednica.

Ostali prispevki govorijo o letošnji šolski akademiji, o smrti dolgoletnega profesorja slovenske gimnazije profesorja Polanca, o odkritju doprsnega kipa dr. Jošku Tischlerju in uspehih dijakov slovenske gimnazije na raznih področjih. Tu je treba omeniti spis dijaka Gorazda Živkoviča, ki je izmed štirinajstih spisov prejel oceno najboljšega dela. Posebne uspehe so dijaki slovenske gimnazije beležili na področju športa, zlasti v nogometu in v smučanju, pa tudi na področju likovne umetnosti. Omenjenim uspehom je razumljivo namenjenega precej prostora.

To so v glavnem (na skupno 104 straneh) vsi bistveni prispevki, ki jih vsebuje Letno poročilo 1983-84 Zvezne gimnazije za Slovence. Kdor ga še nima, almanah lahko naroči pri ravnateljstvu slovenske gimnazije v Celovcu, Prof.-Janežič-Platz 1.

5. spominski pohod na Komelj

V ZNAMENJU 40. OBLETNICE PADLE DOMNOVE ČETE IN
40. OBLETNICE POHODA PARTIZANSKIH EDINIC ČEZ DRAVO NA SVINŠKO PLANINO

Dolga vrsta pohodnikov se je v nedeljo vila z Borovja proti Šmarjeti in naprej proti vrhu Komlja, kjer je bila pri spomeniku mogočna slovesnost, posvečena 40. obletnici padle Domnove čete in 40. obletnici pohoda partizanskih edinic čez Dravo na Svinško planino. Odlično obiskana prireditev je vsebovala govore, bogat kulturni spored in zaključno partizanski miting pri ljudski šoli na Komlju.

Zbrano množico pri spomeniku, med katero so bili številni zastopniki kulturno-političnega in javnega življenja z obeh strani Koroške (jugoslovanske in avstrijske), je pozdravil predsednik nadzornega odbora Zveze slovenskih organizacij in podpredsednik Zveze koroških partizanov Lipej Kolenik. V svojem govoru je med drugim naglasil, da pohodi dokazujejo, da je partizanska miselnost pri naših ljudeh še vedno živo prisotna in da smo dali preveč žrtev za svobodo, da bi vse to pozabili. V imenu nekdanjih borcev je izrekel zahvalo tem domačim in njihovim ljudem, ker so jih v največji stiski sprejemali pod svoje strehe in jim dajali kruha.

Na pohode prihajamo vedno spet z željo, je dejal Lipej Kolenik, da bi naša mladina spoznala globoko vsebino in pomen narodnoosvobodilnega boja, da bo čuvala te pridobitve, da bo naprej gojila partizanske tradicije, da ji bodo za vzor predani mladi partizanski junaki, ko se bo treba postaviti po robu tistim, ki nam krade pravice in skušajo izbrisati naš narod na Koroškem. Svoj govor je tovariš Kolenik zaključil s pozivom mladini, da naj bo korajžna in aktiven borec za enakopravne odnose, za mir ter za ideale, da naša slovenska bese-

da in pesem ne bosta izginili z naše zemlje — prelepe Koroške.

Pri polaganju vencev k spomeniku je mlada skupina godbenikov iz Šmihela, pod vodstvom profesorja Burdžcija zaigrala pesem Žrtvam, nakar je imel predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser slavnostni govor, ki ga posebej objavljamo na 1. strani.

Zbrano množico sta pozdravila tudi pliberški podžupan Mirko Kumer v imenu občine in v imenu krajevne Enotne liste ter globaški podžupan Janez Hudl v imenu globaške občine. Mirko Kumer je v svojih pozdravnih besedah med drugim naglasil, da je boju koroških Slovencev proti nacizmu za osvoboditev izpod fašističnega jarma v minuli vojni, treba s strani avstrijske republike dati polno priznanje. Lepa priložnost za to bo prihodnje leto, ko bomo obhajali 40-letnico vojaške zmage nad fašizmom.

Med častnimi gosti je bil, kot vsako leto, preživeli nekdanji partizan Domnove čete Juriz Bojanovič iz Vojnika v Sloveniji. Seznanil nas je z usodnimi oktobrskimi dogodki leta 1944, ko so po izdaji, fašistični policisti skupno z domačimi hlapci napadli Domnovo četo in jo na grozovit način uničili. Še pol živa telesa so pometali v go-

reče poslopje Apovnikove domačije. Samo trije so se rešili iz tega pekla, ostalih 13 med njimi Domen, pa je našlo strašno smrt v plamenih. To je bila na kratko grozljiva zgodba uničenja Domnove čete. Kljub tej tragiki pa partizanstvo ni bilo uničeno, prišli so novi borci. Za Domnom je nato prevzel četo Bojanovič, ki je do konca vojne držal vezo preko Drave na Svinško planino.

Koroški pisatelj Valentin Polanšek, ki je pred nedavnim še posebno zaslovel z romanom „Bratovska jesen“, v katerem med drugim opisuje tudi dogodke na Komlju, je tokrat za nedeljsko proslavo pripravil recital (recitala avtor in Franci Sadojšek), katerega vsebina je poklon vsem trpinom za naše slovensko

smo mogli zvedeti tudi mnogo novih stvari, ki so velikega pomena za zgodovino NOB naših krajev na Koroškem. Polanšek je zaključil svoj recital z besedami: „Vojnim žrtvam, vsem padlim na koroški zemlji, SLAVA! Vsem preživelim borcem in trpinom: HVALA!“

Vsebinska recitala je zanimiva in

gičnimi, kakor tudi veselimi dogodivščinami tedanjega časa in nam tako naš pohod naredil, čeprav je pripekalo sonce in je kapal znoj, prijeten in privlačen, zakaj tudi ne, saj se tokrat ni bilo treba bati sovražnikovih hajk in zased. Da danes svobodno hodimo po naših gorah in dolinah je vsekakor zasluga protifašistične borbe vseh svobodoljubnih narodov, med katerimi smo koroški Slovenci igrali pomembno vlogo, da je Avstrija spet postala samostojna in svobodna republika.

Nedeljski pohod po poteh Domnove čete je bil res pravo doživetje in prepričljiv dokaz žive povezanosti našega ljudstva z dogodki pred 4 desetletji, ki so tako usodno posegli v življenje našega ljudstva. Na pohodu so ravenski harmonikaši skrbeli za prijetno počutje in z borbenimi pesmimi hrabril upehane in trudne pohodnike, da so z novimi močmi nadaljevali pot. Kot je tako navada so nekdanji borci obujali spomine na težka leta bojev, hajk in zased ter pripovedovali o trpljenju in umiranju ter o gostoljubnosti koroških ljudi, predvsem kmetov, s katerimi so bili povezani na življenje in smrt.

Po uradnem delu proslave je bil pri ljudski šoli na Komlju partizanski miting s petjem in godbo.

Nedeljsko prireditev so poleg harmonikašev iz Raven in mlade godbe na pihala iz Šmihela popestili tudi moški pevski zbor SPD „Edinost“ iz Pliberka, oktet „Lokvanj“ iz Vojnika ter recitatorji. Povezavo je imel mladi Tomaž Hudl iz Nonče vasi.

Nedeljski pohod po poteh Domnove čete se je odvijal v duhu zvestobe tradicijam partizanske borbe, organizirali pa so ga — Zveza koroških partizanov — področni odbor Pliberk, SPD „Edinost“ v Pliberku, Krajevno združenje ZSM Pliberk in Zveza slovenskih organizacij — Krajevni odbor Pliberk.

preživetje in poklon vsem vojnim žrtvam antifašističnega boja v drugi svetovni vojni ter vsem trpečim iz pliberške okolice. Med številnimi žrtvami zadnje vojne je avtor v recitalu še posebno izpostavil Šmarječana Francija Visočnika-Falenta, ki se je od navadnega borca povzpelo do komandanta 3. bataljona Vzhodno-koroškega odreda. Na žalost je septembra 1944 padel v Heleni pod Peco.

Komelj in njegovi prebivalci so v tem nevarnem vojnem času igrali težko vlogo in ne čudimo se, da je na tem območju in na Svinški planini padlo mnogo naših deklet in fantov. V Velikovcu so dve leti po vojni v skupno grobišče pokopali nad 80 padlih borcev, pripadnikov sedmih narodov. Iz vsebine recitala

privlačna dokumentacija NOB, za katero smo mu zelo hvaležni in mu v tem smislu želimo, da bi bil še naprej tako prizadeven na tem področju, saj nam vedno spet v svojih delih razkriva nova področja slavne zgodovine NOB na južnem Koroškem.

Pohod po poteh Domnove čete je bil kot vsi ostali pohodi manifestacija za mir in dobre medsebojne odnose. Prebivalci tega goratega Komlja na samotnih domačijah so pohodnike prav tako prijazno sprejeli, kot pred 40 leti protifašistične borbe partizane. Kot nekdanji so Komeljčani ponudili jedi in pijače ter stare borce sprejeli kot dobrodošle prijatelje. Tovariš Lipej Kolenik, glavni organizator teh pohodov, nas je na pohodu seznanil tako s tra-

PRIREDITVE

Glasbena šola na Koroškem razpisuje mesto

GLASBENEGA PEDAGOGA

za instrumente: klavir, kitara, harmonika, pihala in godala ter nauk o glasbi

Obseg zaposlitve: polna ali delna učna obveznost

Pismene prošnje naj se naslovijo na: Kuratorij za Glasbeno šolo na Koroškem, Gasometergasse 10 ali Viktringer Ring 26, Celovec

Priložijo naj se spričevala ali druge podlage o kvalifikaciji

Slovensko prosvetno društvo „Radiše“ vabi staro in mlado na

TEKMO KOSCEV

v nedeljo 22. julija 1984 ob 15. uri pri Lipšu v Kozju.

SENTJAKOB V ROŽU POLETNA NOČ

v soboto 28. 7. 1984 ob 20.30 uri v kulturnem domu v Senthjakobu v Rožu.

Igra: Planinski sekstet

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Senthjakobu v Rožu

REBERCA

TEDEN MLADIH UMETNIKOV

je od ponedeljka 30. 7. do 4. 8. 1984 v Mladinskem centru na Reberci. Prireditelja: Krščanska kulturna zveza in Mladinski center na Reberci

ŽELEZNA KAPLA

KONCERT

v soboto 21. 7. 1984 ob 20. uri v glavni šoli v Železni Kapli. Nastopajo: Kasermandln (Sepp in Ferdl) — Obirski vižarji — harmonikar Engelbert — trio Pavlič Prireditelj: Alpski klub „Obir“ na Obirskem

DOM V TINJAH

● V četrtek 26. 7. 1984 ob 20. uri „MALI PRINC“
Nastopa: Theaterensemble 365

● V nedeljo 29. 7. 1984 ob 20. uri KONCERT S KITAROM
Nastopa: Joaquin Riano Beltran

● Od nedelje 19. 8. ob 18. uri do nedelje 26. 8. ob 13. uri SLOVENSKE POČITNICE. Slovenščina kot seminarški in pogovorni jezik za začetnike in napredujoče. Vodi: ravn. prof. dr. Reginald Vospernik s profesorji, učitelji in študenti

SELE

POČITNIŠKA TEDNA ZA OTROKE

od nedelje 5. do 12. avgusta in od nedelje 12. do 18. avgusta na Kališah v Selah.

Prijave sprejema Katoliška otroška mladina, Viktringer Ring 26 v Celovcu. Cena: 350 šillingov.

Prireditelj: Kat. otroška mladina

SPD Bisernica v Celovcu

Dia-predavanje

PALESTINA 1882—1982

Predava Pavel Stranj, sodelavec Slovenskega raziskovalnega inštituta v Trstu.

Čas: torek 24. julija 1984 ob 20. uri. Kraj: Klub Prežihov Voranc, Benediktinerpl. 5 v Celovcu.

Zveza koroških partizanov vabi na

tovariško srečanje

k Peršmanu v Podpeci

v ned. 5. avg. 1984 ob 14. uri. Srečali se bodo antifašisti treh dežel.

V okviru tega srečanja bo sodelovala tudi znana godba na pihala z Jesenic.

PLIBERK

KLAVIRSKI KONCERT

Sonja Kert

v petek 20. julija 1984 ob 20. uri v Posojilnici v Pliberku.

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi na

IZLET NA TRIGLAV

v času od 17. do 19. avgusta 1984.

Prijave do 6. avgusta na sedežu Slovenskega planinskega društva, Celovec, Gasometergasse 10.

BOROVLJE

Nastop folklorne skupine

„KOLO“ Z BEOGRADA

v nedeljo 5. 8. 1984 ob 14.30 uri v mestni hiši v Borovljah.

Prireditelj: Krščanska kulturna zveza Sopedritelji: sosednja društva iz Borovelj, Slovenjega Plajberka, Sel in Smarjete v Rožu

Glasbena šola na Koroškem — oddelek Pliberk in Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabita na

KLAVIRSKI KONCERT

v petek 20. 7. 1984 ob 20.30 uri v Posojilnici v Pliberku. Spored oblikuje Sonja Kert.

Slovensko prosvetno društvo

„ZVEZDA“ v Hodišah

vabi na

POLETNO NOČ

ki bo v soboto, 21. julija 1984 ob 20.00 uri pri ČIMŽARJU v Dvorcu

SODELUJEJO:

Trio „Korotan“

Volkstanzgruppe Keutschach

Tamburaši iz Hodiš

za ples igrajo

„DOBRI ZNANCI“

Menjava denarja

Stanje v četrtek 19. julija 1984

Za 100 dinarjev dobite	12.50 šil.
Za 100 dinarjev plačate	15.50 šil.
Za 100 lir dobite	1.10 šil.
Za 100 lir plačate	1.19 šil.
Za 100 mark dobite	692.00 šil.
Za 100 mark plačate	708.30 šil.

Zbor „Anton Foerster“ pel v Vrbi

Minulo nedeljo je Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“ s Kostanj vabilo v slavnostno dvorano občinske hiše v Vrbi na koncert mešanega komornega zbor „Anton Foerster“ iz Ljubljane, ki ga vodi Jože Trošt. Komorni zbor obhaja letos desetletnico obstoja in že od rojstva ga vodi Jože Trošt. Peli so nabožne in narodne pesmi. Nositelj imena Anton Foerster (1837–1926) je znani slovenski skladatelj in avtor prve slovenske nacionalne opere „Gorenjski slavček“. Znan je tudi po klavirskih skladbah.

Gotovo je bil samo slučaj, da

sta se v Vrbi, v tem svetovno znamenit letovišču, znašli dve kulturni ustanovi s tako slavnima imenoma kot sta Drabosnjak in Foerster, vsak po svoje pionirja v slovenski kulturi. Vendar nam bo to srečanje ostalo v nepozabnem spominu, saj smo bili priče tako kvalitetnega petja, da je res lahko žal vsem tistim, ki so to priložnost zamudili. Odlični glasovi in za petje navdušena publika so tvorili harmonično prijetno vzdušje, tako da so morali tega večera podaljšati svoj pripravljen program. Med poslušalci so bili tudi tuji gostje, ki letujejo ob Vrbskem jezeru in tudi iz njih-

vih ust smo slišali samo pohvalo o kvaliteti tega komornega zbor. Ni jih motilo, da so pevci peli v tujem jeziku, fascinirala jih je lepota in dovršenost glasov.

Čeprav je bila bolj slabo zasedena dvorana, kar opravičuje dejstvo, da so ta dan v neposredni bližini bile kar tri pomembne prireditve, je pa bilo zato navdušenje za tovrstno petje tem večje. Ljubiteljev petja pa imamo na Koroškem dovolj in zato bi bilo v prihodnje pametno, prireditve koordinirati tako, da imajo vsi nekaj od tega. Sicer je danes pri ogromni dejavnosti koroških Slovencev na vseh področjih to težko izvedljivo, bi pa včasih le bilo prav malo pokontaktirati, da takšna kvalitetna prireditve, kot je bila v nedeljo, pride bolj do izraza. Kljub temu hvala „Drabosnjakcem“, da so nam pripravili ta pevski užitek.

OBVESTILO

Slovensko planinsko društvo Celovec obvešča prijavitelce za izlet v bosanske gore, da je odhod iz Celovca v sredo 25. julija ob 17. uri iz pred sedeža Slovenskega planinskega društva, Gasometergasse 10. Do Celja se bomo peljali s lastnimi vozili.

Ker je na programu obisk najvišjega vrha Bosne in Hercegovine — 2386 m visokega Magliča, se je treba temu primeru opremiti. Predpogoj je dobra obutev in zaščita proti dežju in mrazu.

Poleg vzpona na Maglič na bosansko-hercegovski meji, je na programu tudi ogled glavnega mesta Bosne in

Hercegovine, Sarajeva; obisk največjega pragozda v Evropi, imenovan Peručica; ogled pivskega samostana, ki so ga zaradi izgradnje vodne elektrarne premestili na drug kraj, ogled številnih zgodovinskih krajev iz časa narodnoosvobodilnega boja, kot so to Tjentište, Drvar, Jajce ter obiske drugih pokrajinskih zanimivosti.

Na izlet je povabila naše planince Planinska sekcija Avto-Celje, s katero je naše planinsko društvo v tesnih prijateljskih stikih.

S planinskimi pozdravi

Referent za izlete
Jožko Lepuschitz

Huda železniška nesreča v Sloveniji

V soboto preteklega tedna se je v Divači na Primorskem pripetila huda železniška nesreča, ki je terjala življenje 31 ljudi, 33 pa jih je bilo huje ali lažje ranjenih. Nesreča se je zgodila ob 6. uri in 10 minut na železniški postaji Divača, kjer je brzovlak Beograd—Pulj čakal, da bo prosta proga za Pulj, kamor bi moral pripeljati številne potnike. Toda čakanje je prekinilo nenadno trčenje, ko je v stoječi brzovlak od zadaj treščil tovorni vlak in povzročil strašno tragedijo. Nesrečo je zakrivil strojevodja Franc Vodopivec iz Postojne. Slednji je spregledal predsignal, ki opozarja, da je vhodni signal na postajo Divača zaprt. Zato je z vso silo — od zadaj zapeljal na stoječi brzec in s tem postajo Divača v hipu spremenil v prizorišče strašne katastrofe.

Med mrtvimi in ranjenimi je pretežno mladina iz Beograda, ki je bila na poti na počitnice v Pulj. Dogodek je bolesto odjeknil po vsej Jugoslaviji in širnem svetu. V Jugoslaviji so ob tej tragični nesreči 16. julij proglasili za dan žalovanja. Kakor poročajo iz Slovenije od preživelih ranjencev nihče ni več v življenjski nevarnosti. Ponovno so tudi potrdili dejstvo, da je v nesreči zgubilo življenje 31 oseb in ne 36 kot so to poročali tuji časopisi, tudi avstrijski.

Strojevodjo Vodopivca so aretirali na licu mesta, preiskovalnem sodniku je priznal, da je med vožnjo zadremal in tako povzročil eno najhujših železniških nesreč v Sloveniji. Nesreča v Divači pa je bila tudi povod za to, da bodo uvedli predpis, da morata vlak voditi dve osebi.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA in KOROŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR razpisujeta natečaj

za besedilo nove slovenske pesmi,

ki naj vsebuje sledeče elemente:

- a) odpor koroških Slovencev proti fašizmu in boj proti pojavom neofašizma
  - b) boj za narodno enakopravnost
  - c) prizadevanje za mir v svetu
- Pesem naj bi jedrnat izpovedala, da je antifašistični boj bil in vedno bo boj za humanizem, človeško dostojanstvo, prijateljstvo med narodi in mir v svetu.

Slovenska prosvetna zveza in Koroški partizanski pevski zbor bosta poskrbela za uglasbitev besedila in bosta nagrajene pesmi objavila v tisku. Besedilo pesmi je treba poslati na naslov Slovenske prosvetne zveze (Gasometergasse 10, Celovec) do 1. 10. 1984. Besedilo bo ocenila strokovna komisija in podelila sledeče nagrade:

1. nagrada šil. 3000.— 2. nagrada šil 2000.— 3. nagrada šil 1000.—

Pavla Jobsta ni več

Ni še dolgo tega, odkar je praznovl svoj visoki življenjski jubilej in že preteklo soboto smo se za vselej od njega poslovili. Ekonomski svetnik Pavel Jobst p.d. Wutti v Prosovičah je prav iznenadeno umrl, 85 let star. Globoka narodna zavest mu je bila položena že v zibelko, saj je njegova mati izhajala iz znane Grafenauerjeve rodbine na Brdu pri Smohorju. Nadalje sta tudi znani nadsučitelj Eller in pisatelj Franc Ksaver Meško odločilno oblikovala njegova mladeniška leta. Ko je bil prevzel gospodarstvo na Wuttijeve, je stal takorekoč pred razvalinami kmetije — razen pridnih rok in trde življenjske

volje pa je manjkalo domala vse. Podobno Vorančevim samorastnikom se je spopadel z zemljo, se ubijal z njo, dokler ni premagal najhujše težave. Leta 1931 je z Ločila pripeljal svojo družico, Matejevo Mico, ki mu je vodila dva otroka. Nacističnim nasilnikom je bil trdni narodnjak Jobst seveda trn v peti in dali so mu vedeti, da je predviden za nasilno izselitev v tujino. Toda groznja ga ni mogla uplašiti, nasprotno, kot trden Slovenec se je zavedal svoje dolžnosti ter se idejno in materialno vključil v narodni odpor proti fašizmu. Po vojni so ga v tedanji občini Marija na Zilji izvolili za župana in to je ostal skozi 21 let. Kot umni gospodarstvenik se je z vseni močmi nesebično zavzemal za rast in procvit občine, čeprav tedanja, majhna odškodnina dostikrat niti ni krila njegovih dejanskih stroškov. Mogočni vodovod, ki oskrbuje danes preko 50 vasi, je prav tako, kot dobro urejeni turizem domačega območja njegovo življenjsko delo, poleg še neštetihih pobud in dejavnosti za občo korist. Kot mladi kmet, ki se je moral z žuljavo roko ustvariti svojo ekstenzo, je bil v prvi vrsti zagovornik njemu enakih in se je kot tak boril za njihove pravice. Težko ga je leta 1960 prizadela smrt 22-letne hčerke Marije — vse do svojega zadnjega dneva ni prebolel tega udara. Sedaj je končano trudapolno življenje in ob odprtem grobu bi bile umestne Prešernove besede:

„... šele v pokoju tibem hladne hiše, počije, smrt mu čela pot obriše.“

Ob veliki udeležbi smo položili rajnega v ljubljeno domačo zemljo. Pogrebne obrede je ob asistenci opravljal dekan Richard Kogler v obeh deželih jeziki, kot zastopnik beljaškega župana pa je spregovoril besede zabvale dež. posl. Prettner.

Rajnemu hočemo ohraniti častni spomin.

F. Č.

Dr. Wutti Franc, Borovlje
dopust

od 23. do 27. julija 1984

Bilanca

Polletna bilanca o prometnih žrtvah v Avstriji je v primerjavi z lanskim letom nekoliko ugodnejša, saj je za 12,4 odstotka nižja kot lanska, kar v številkah pomeni, da je od januarja letošnjega leta do julija na avstrijskih cestah umrlo 707 oseb, medtem ko je lani v istem obdobju v prometnih nesrečah zginilo življenje 807 ljudi. Prav tako je nazadovalo število ranjenih in sicer za 0,7 odstotka. Lani je bilo ranjenih 28.180 oseb, v letošnjem polletju pa „le“ 27.979.

Celovškisejem 84 - veliko novosti

Letošnji 51. Celovski sejem bo v času od petka 10. do nedelje 19. avgusta. Ponudba obsega blagovni sejem z mnogimi posebnimi razstavami in sploh tehničnimi novostmi, ki nikoli ne mirujejo. Letos razstavlja 1500 razstavljalcev iz 30 držav.

Kot noviteta Celovškega sejma je razstava koroških mizarjev, pod geslom „Les in stanovanjske ideje“, v okviru katere je zastopanih 20 koroških podjetij z novimi idejami te lesne obrtne panoge.

Prav tako se bodo predstavili tudi koroški tesarski mojstri s svojimi izdelki iz stanovanjskega in gospodarskega območja.

V okviru Koroške tekstilne trgovine, ki združuje 12 podjetij, bo razstava z naslovom „Koroška dežela mode“, ki bo imela za vsak dan pripravljen bogat program iz modnega sveta.

Tudi koroški lončarji oziroma pečarji, polagalci plošč in ploščic ter keramičarji imajo svojo posebno razstavo, v okviru katere bodo predstavili svoje proizvode, predvsem kmečke peči (na les) in druge kurilne naprave, ki imajo zlasti danes, ko sta elektrika in olje draga, še posebno privlačnost. Vzporedno pa bo z odgovarjajočimi strokovnjaki na voljo tudi posvetovalnica.

Nadaljnja težišča sejemske ponudbe so — posebna razstava instalaterjev (za kurjavo), gremialni dnevi koroške prodaje čevljev in tekstilnih izdelkov, informativna služba zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo, prikaz koroških rokodelcev, prezentacija regij Furlanije-Julijske krajine, Gospodarske zbornice Slovenije in zabavišče.

JANKO MESSNER

Koliko znamo še slovensko?

Jezikovni pogovori v Radju Celovec

22

Pa so se spet začeli „baviti“ s predšolsko vzgojo naših otrok v enem izmed naših tednikov — že kar v uvodniku — za novo leto, namesto da bi se s to vzgojo ukvarjali — pa malo seveda tudi z ubogo našo slovenščino: kakor da se jih naša kritika sploh ne tiče.

No, pa se lotimo člankov v tej božični izdaji po vrsti, kakor so hiše v Trsti. V Komentarju sem našel dve takšni mesti, ki ju je treba osvetliti: Naj citiram cel stavek:

„Posebno razveseljivo pa je prizadevanje kulturno posebno zavzetih mladih mentorjev otroške mladine za poživitev aktivnega kulturnega udejstvovanja mladih in najmlajših na področju petja in orkestralne glase...“ Mimo tega, da je ta klobasa predolga in utrudljiva, naj opozorim na dve neuporabni besedi: zavzetni mentorji ne morejo biti 'zavzetni', temveč samo z a v z e t i, kajti zavzetno je npr. kako mesto, kak vrh gore ipd., ker se da zavzeti ali osvojiti. V vlakcu je včasih dovolj zavzetnih mest, včasih pa nobenega ni in moraš stati. No, in druga beseda je — že obravnavano napačno 'udejstvovanje', reči je treba d e l o v a n j e mladih.

Mož je natrosil v en sam stavek kar štiri glagolnike, se pravi najbolj abstraktno, najmanj slikovito glagolsko obliko. Prebral vam bom njegov stavek — zdaj popravljen — tako, da bom te glagolnike posebej poudaril in jih tako vzdignil nad druge besede:

Posebno razveseljivo pa je p r i z a d e v a n j e kultur-

no posebno zavzetih mladih mentorjev otroške mladine za poživitev aktivnega kulturnega delovanja mladih in najmlajših na področju petja itn....

Torej: prizadevanje, poživitev, delovanje in petje. Drug od drugega odvisen, tako da nazadnje že težko razumeš, kaj ti mož pripoveduje. Da je povedal svoje navdušenje nad mentorji-mladinci, ker se tako izjemno zavzemajo za pevsko kulturo mlajših in najmlajših, bi to popolnoma zadoščalo. In der Kürze liegt die Würze, pravi Nemeč, in to je prav tudi za Slovence. In Francoze. In za jezike vseh drugih narodov. Drugače je komentar jezikovno še kar v redu. Veliko huje ga lomi tisti s Koreninami poljske tragedije. Tam je zapisano, da se 'gnesti' več družin v skupnem brlogu. Pisec sploh ni pogledal sedanje oblike in je zapisal kar nedoločnik "gnesti" namesto g n e t e. Pa tole: "Velikih 'stavk s strani poljskih delavcev'..." — že spet "von Seiten", čemu le, kakor da ni mogoče reči: velikih stavk poljskih delavcev! Dalje: "V tistem času je bilo 'olje' še sorazmerno poceni! Mož misli na nafto pa reče olje! Izraz olje za nafto rabimo ponavadi v zvezi s kurilnim, zemeljskim in plinskim oljem. Pa za sončnično in bučno — in podobna olja. Drugače pa imenujemo Slovenci to tekočino, uporabno za industrijo in cestni in morskimi promet — še zmeraj k a m e n o o l j e ali n a f t a. Dalje: "Obrate so zgradili 's pomočjo kreditov' — že spet po nemško: mit Hilfe von Krediten, ko pa Slovenec reče: zgradili so jih s k r e d i t i pa pokoj. Stavek v članku se čuje ravno tako, kakor če bi kdo dejal: kupil sem dve steklenici merlota s pomočjo dinarjev, najemnino za čoln pa sem poravnal s pomočjo šilingov... Kakšno nabreklo govo-

ričenje! Še enkrat in še enkrat svetujem: Premislimo in prisluhnimo, kako govori v takšnih primerih naš človek na vasi!

Tudi to ni slovensko: "Poleg doslej nakazanih 'nedostatkov' moramo omeniti še...": moral bi zapisati: p o l e g p o m a n j k l j i v o s t i, p o l e g n a p a k . . .

Ena najčestših stilističnih nemarnosti je med nami koroškimi Slovenci — pod nemškim vplivom kajpada — izolacija povednega deležnika v povedku — na repu stavka. Celo Nemci se takšne razkosanosti čedalje bolj ogibajo. Poslušajmo: "Tako so na primer letos približno petdeset milijonov ton premoga manj eksportirali." Da bi bilo prav, bi moral pomakniti deležnik "eksportirali" k pomoznemu glagolu "so": Tako so eksportirali letos približno petdeset milijonov ton premoga manj kakor lansko leto... In za sklep še tole cvetko: "Bo pridobila nova oblast pri državljanih 'na' ugledu? Komaj za verjeti..." Dva stavka — dve napaki! Kaj oblast res stoji 'na' ugledu? In kaj si če tam na ugledu še pridobiti? Nič. Tudi pisec si s takšnimi malomarnostmi ne bo pridobil ugleda. Bo že moral kdaj pa kdaj odpreti Slovenski pravopis, če si služi kruh s pisanjem. Kaum zu glauben, was? 'Komaj za verjeti' — čisti germanski jezikovni ponarejek. V zvezi z nedoločnikom "za" ni uporaben, drugače pa ima Pravopis kakih sto primernih zvez. Stran 964, da mu ne bo treba iskati! Naj si vendarle zapomni: Mati, imate kaj jesti, imate kaj piti? 'Za hoditi' se še nikogar ne ustrašim — rečemo pravilno: z a h o j o, p r i h o j i.

Torej: težko verjeti, ne pa 'komaj za verjeti'. No da, težko verjeti, da me prizadeti zdajle poslušajo, ko mu perem ubogo slovenščino. Morda pa me le?

Vsak začetek je težak

(Zapiska veselega vrabčka)

Letalna šola je bila na drugem koncu dolgega žleba. Vodil jo je lastovkin mož, odličen letalec, ki je tudi učil.

To pot je bilo v šolo vpisanih kar trideset vrabčkov. Pred poukom in v odmorih je bil v razredu tak živžav, da je šlo skozi ušesa.

Priznam, da mi je šola zelo koristila. Sprva smo se učili samo splošne predmete: o vrstah vetra in oblakih, o zgradbi letalnih peres, o letnih časih, o pravilni prehrani ter o prijateljih in sovražnikih vrabčjega rodu.

Vedoželjen sem izvedel čudovite reči. Med drugim to, da je pradomovina vrabcev Srednja Azija in so vrabci razširjeni po vsem svetu. Čivčiv, jezik vrabcev, je pravi pravcati svetovni jezik. Kljub mnogim narečjem ga razumejo vsi vrabci po vsem svetu.

Vrabci živimo povsod tam, kjer prebiva tudi človek. Žal nam ta našo privrženost slabo vrača: preganja nas, postavlja odurna strašila na njivah, kjer je največ okusne hrane, ter razdira skromna gnezda, v katerih raste in se razvija naša mladina. Kljub temu nas ne more zatreti in nas tudi nikoli ne bo! Preštevilni smo in preveč trdoživi. Hočemo živeti in bomo živeli! Poleg tega imamo številno sorodstvo poljskih in gorskih vrabcev.

Ko smo si pridobili osnovno znanje, so prišle na vrsto letalne vaje. Lahko rečem,

da sem med vsemi šolarji najbolj napredoval. Kmalu sem že lahko letel do sosednje hiše, proti koncu letalnega pouka pa sem že zmogel nemajhno razdaljo do zadnjih drevov v Kostanjevem drevoredu. Ta pogosta letanja in z njimi združena številna nova doživetja so pomembno razširila moje, sprva tako majhno obzorje.

Še posebno sem se izkazal na zaključnem izpitu. Kar so me vprašali, sem zdrdral kot ura budilka. Tudi letel sem tako čudovito, da me je stroga izpraševalna komisija vpisala v zlato knjigo.

Za red odlično si moral brez počivanja preleteti zračno progo do tovarniškega dimnika in nazaj. Toda jaz sem koj čutil, da zmorem precej več. Namesto do dimnika, sem odletel kar do precej oddaljenega cerkvenega zvonika, ga trikrat obkrožil in po nekaj drznih letalnih vragolijah v lepem loku pristal pred presenečenimi člani slavne komisije. Od začudenja so jim stopile oči iz jamic.

Navdušeno so mi zaploskali. Prejel sem diplomu letalca prvega razreda. Oče jo je s kljunom še isti dan ponosno pribil na severno stran starega dimnika v očitno nejevoljo domišljave sosedu, katere sin je imel popravni izpit oblakoslovja.

Ta pomembni dogodek smo veselo proslavili. Povabili smo številne sorodnike in znance, mama pa je postregla z rozinami, ki jih je za to slovesnost skrivaj zbirala že najmanj mesec dni.

Čeprav so me vsi hvalili in mi obetali bleščečo življenjsko pot ter govorili, da bom kmalu postal župan, sam s seboj še nisem bil zadovoljen. Izkoristil sem ugodno priložnost, da stanujem na šoli. V nekaj tednih sem se naučil tudi gladko brati in pisati ter celo malce računati. Zdaj pišem s kljunom prav tako dobro kot učenci s peresom. In končno: mar ni kljun kakor pero?!

Burkeži morja

Mirno plava ladja po morju in si orje s svojim kljunom pot. Za sabo pušča šumečo belo sled. Po zraku krožijo beli galebi in se glasno zaganjajo na površino morja, če opazijo kje kakšno ribico. Nenadoma se ob ladji požene iz morja temnozeleno, do dva metra dolgo telo morskega burkeža-delfina. Vsi potniki prihite na krov, da bi si ogledali igro teh velikih rib. Za delfinom švignejo iz vode in se spet potope v njo še njegovi otroci, kajti delfini živijo skupaj — vsaka družina zase. Sledijo drug drugemu v ravni vrsti kot vojaki. Neutrudljivo obkrožajo najhitrejšo ladje, splavajo globoko v morje in priplavajo izpod ladje na drugi strani spet na površje, kjer se drug za drugim v loku požene na pol v zrak in se spet potope.

Največ delfinov je v Črnem morju. Tam jih obkroža vedno na desetine vsako ladjo. Nekoč so mornarji mislili, da privabljajo delfine odpadki hrane, ki jo z ladje pogosto mečejo v morje. Kasneje pa so ugotovili, da to ni res. Hrana z ladij privabi druge ribe in delfin spremlja ladje zaradi teh rib, s katerimi se hrani. Delfin je namreč silno požrešna riba in je s svojim zobovjem — ima okrog 200 zob — nevaren ropar. Ljudi pa ne napada. Plavača le obkroža, kot da bi se hotel z njim igrati. Rad se mu približa tako, da ga lahko z repom oplazi, kar ni ravno prijetno. Ribičem pa je nevaren, ker jim često pri lovu za plenom potrta mreže.

Mornarji trde, da ima delfin posebno rad glasbo. In res! Ko zapazijo mornarji v dalji delfina, močno zažvižgajo veselo popevko in kmalu prha delfin s svojo družino ob ladji in se poganja iz vode, kot da bi poslušal pesem.

Grška pravljica pripoveduje, kako so nekoč rešili delfini znamenitega pevca. Tega pevca so hoteli mornarji ubiti, da bi se polastili njegovega bogata. Pevec jih je prosil, da bi smel pred smrtjo še enkrat zapeti. In ko so mu to dovolili, je zapel tako lepo in tako glasno, da so prihiteli delfini od vseh strani poslušati njegovo pesem. Potem je skočil pevec v morje. A ni utonil, ker ga je velik delfin odnesel na svojem hrbtu na obalo nekega polotoka. Tam je pevec iz hvaležnosti postavil spomenik morskemu bogu. Na vrhu spomenika stoji kip delfina, ki nosi človeka na svojem hrbtu.

Delfinov je mnogo, ker jih človek ne lovi, čeprav ponekod radi jedo njegovo meso in sta

Naš vlak

Naš vlak je tak: lokomotiva spred piha, sopiha: težko vlečem, težko vlečem... težko vlečem, težko vlečem... za njo zelen vagon in rdeč in plav rumen in črnega ni, beli so vmes, vse je les.

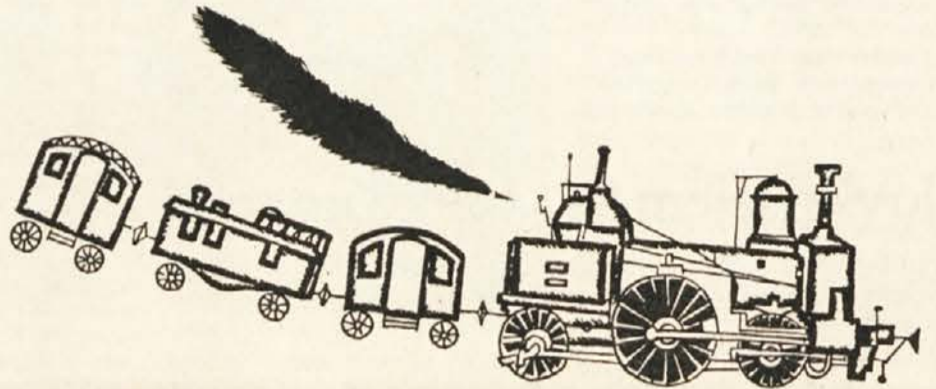
Sede v vlak mamin sin in se popelje skozi Tržič navkreber čez Ljubelj, navzdol v Vetrini, in uvo naprej v Grebinj.

Vlak priropota v Kotmaro ves naloži smrekov les, hiti v Koroške Rute

po sladkokislo malinje. Na Krnski grad in do Gospe Svete po velik šopek zdravilne mete, za babico bo, da bo slednji večer zaspala sladko, Brž, brž na Magdalensko Goro po brezovo metlo in z boroveljsko puško v Celovec, zmaja kamnitega se ne ustraši hrabri lovec.

Če hoče kdo nov motor, naj skoči ponj v Stari Dvor. Naš vlak bo počakal na postaji, saj ob Dravi ždi Špatrjan, popotniki mu recimo: dober dan, dober dan!

Lokomotiva zdrvi naprej, naprej, naprej, hiti še v Železno Kaplo

po skledo mlečne skute, v Brnico in Sela po nova omela, v Beljak po dišeči tobak za našega deda, v Škofjice po pisane prtiče, v Kostanje v temne gozdove po sladke sanje o domovini edini.

Naprej, naprej, v Žirovnice po jerebikine jagode, v Žihpolje po brinovo olje, za jezerom na Osoje po goloba in golobico, naj zletita čez goro in vsem sporočita: naša zemlja po ajdovem medu dehti.

Zdrava vlak brez tirov v Tinje

in v Sent Andraž, čez Tolsti vrh pomežikne čarni Magdalenski gori, se zaobrne v Slovenski Šmihel, na Volbje, prek Ojstrovice k Mariji v Smrečju v Hodiše, glej, že se blešči Rožna dolina, zeleno in sinje mrmra naša davna domovina.

Lokomotiva piha, sopiha, ropota, šklopota, zavija bliskoma kot misel neutrudna še v Kontovelj k bratom in sestram, morja se dotakne in švigne v Gorico po sončno potico.

Nazadnje naš vlak varno pripelje domov k ljubi mami pod rodni krov.

Kristina Brenkova

Naš zanimivi svet

Približno na isti črti, kjer so v 19. stoletju skopali Korinški prekop, so imeli že stari Grki napravo, ki je omogočala ladjam prehod čez zemeljsko ožino iz Jonskega v Egejsko morje. Zgradili so široko leseno progo, po kateri so vlekli na valjih ladje od morja do morja.

Leta 1867 je v navzočnosti kraljice Viktorije ladja „Nelson“ svečano odplula iz Anglije v Avstralijo. Prvotno je bila to vojna ladja, ki so jo spustili v morje 53 let prej, a ni bila na nobeni vožnji vse do odhoda v Avstralijo.

V osmih urah fizičnega dela bi moral zdrav človek opraviti delo, enakovredno 50 kilometrom hoje.

Poljski kralj Stanislav II. (1732—1798) je začel svojo kariero leta 1754, ko je dvanajst ur skupaj plesal z gospodično iz plemeniške družine, da bi si zagotovil pomoč njegovega očeta pri političnem napredovanju. Res mu je njen oče preskrbel sedež v poljskem parlamentu. Deset let pozneje je spet s pomočjo ženske, ki ga je ljubila — ruske carice Katarine Velike — postal poljski kralj.

Bela rasa tvori manj kot tretjino svetovnega prebivalstva.

Med prebivalce Avstralije spadajo tudi pripadniki plemena Kurnal, pri katerih vlada čuden običaj, da morata mladoporočenca po poroki zbežati od plemena; če ju ujamejo, ju lahko ubijejo.

Tudi čebelja matica je oborožena z želom, uporablja ga pa samo v redkih primerih, kadar sreča drugo matico; tedaj jo z vso silo napade in skuša zabosti z želom.

Na vsem svetu je znanih okoli 1.500 zajedavskih rastlin in 10.000 raznih žuželk, proti katerim se morajo boriti kmetovalci.

V skali, preko katere padajo mogočni niagarski slapovi, je velikanska električna centrala s turbinami, ki razvijajo 1.600.000 konjskih moči. Pri tem pa izrablja centrala samo četrtno vodnega padca.

Menhirji se imenujejo predzgodovinski spomeniki iz bronaste dobe v obliki velikanskih kamnov, ki so vsajeni navpično v zemljo. Posebno veliko jih je v Bretaniji. Znanstveniki menijo, da so bili idoli, posvečeni kultu kamna.

Na Atlantiku posluje posebna družba, ki s patrolnimi ladjami, radarji in letalskimi poletni ugotavlja položaj plavajočih ledenih gor in opozarja ladje, da se jim preveč ne približajo. Družbo vzdržujejo evropske in ameriške zavarovalnice.

Koklja in račka

Lahkomiselna rasa je znesla jajce koklji v košaro.

Izvalili so se piščančki. Tedaj je zagledala mati Koklja, kako je zlezal iz enega jajca kaj čuden piščanček. Imel je velik rumen kljun in rumeno kožico med nožicami ter je urno splezal iz košare.

„Kdo pa si?“ se je začudila koklja.

„Ga ga, račka sem!“

„Kam pa greš, ko si vendar tako majhna?“

„V potok se grem igrati,“ se je šopirila račka. „Ne bojim se vode kakor piščančki!“

Ker pa je bila šibka in neizkušena, jo je odnesel tok. Tedaj jo je rešila mati Koklja s svojim kljunom.

Vidite: Tudi človek ne sme precenjevati svojih moči!

tudi njegova mast in koža koristni. Danes je bolj donosen lov na some, ki so veliki delfinovi sorodniki. Ko pa bo zmanjkalo somov ali jih ne bo več toliko, se bodo pomorščaki najbrž lotili lova na delfine, in ljubkih morskih burkežev bo vedno manj!

Pametne misli

- Častna obleka sramote ne pokriva.
- Brez znoja in truda usoda je huda.
- Štednja je velik dohodek.
- Človeška zloba vedno prihaja od nemoči.
- Kar doma se skvasi, tega ne razglesi.
- Starši nabirajo, sinovi tratitjo, vnuki stradajo.
- Kdor se hvali, sam se kviri.
- Nehvaležnost je plačilo sveta.
- Ni vrtnice brez trna.
- Kar prihaja od srca, najde pot k srcu.
- Kdor seje veter, žanje vihar.
- Česar mladi ne vedo, stari povedo.
- Moč duha nekaj velja.
- Govoriti je srebro, molčati pa zlato.
- Navada je lahka, odvada pa težka.
- Kakor rosa vročino hladi, tako dobra beseda stori.
- Bedak zna več vprašati, kakor sedem modrijanov odgovoriti.
- Človek ni nikdar dovolj pameten.
- Kdor veliko pije, ga kmalu zvije.

Po evropskem jugozapadu

Med obširnimi riževimi polji, vinogradi in tovarnami smo prispeli pod večer mimo Milana, Monze in Bergama v Turin, glavno mesto provincije Piemont, nekdanje prestolnice kraljevine Sardinija-Piemont, izhodišča gibanja za zedinjenje Italije. Kralj Viktor-Emanuel II. in njegov general Garibaldi sta bila nositelja te borbe. Po ulici Vittorio-Emanuele II smo dospeli v naš hotel, kjer je bila pripravljena večerja in postelja. Hotel je bil že nekoliko zrelejši starosti in morda sta ga že kdaj obiskala tudi Garibaldi ali pa celo Viktor Emanuel, katerega velikanski spomenik smo občudovali na trgu ob koncu njegove ulice. V neposredni bližini glavnega kolodvorja, kjer je začetek notranjega in starega mesta, smo prodirali med ozke ulice, ki se razprostirajo tja dol do

kazano še ni. Priložnosti za ogled te zanimivosti žal ni bilo.

Moderni Turin je svetovno znan po največjih italijanskih avtomobilskih tovarnah „Fiat“. Ni zato čudo, da je mesto polno avtomobilov, največ „fičkov“.

Zapadno od turina se cesta hitro vzhvane v francoske Alpe in prekorači mejo na 1854 m visokem prelazu Montgenevre, kjer je še vsepovsod vladal zimski šport. Visoka dolina nosi mnogo silnih utrd in preteklih stoletij, kar priča o strateški pomembnosti tega visokega prehoda. Polagoma se spuščamo navzdol in se ustavimo v Gapu — francoskem mestu, kjer v zanimivi, trdnjavi podobni cerkvi, poslušamo orgelski koncert odnoso vajo. Koncerti so v cerkvi, spremenjeni v koncertno dvorano tako, da so obrnili klopi proti vzhodu in imajo poslušalci orgle na koru pred seboj, oltar pa za seboj in tako je ugodeno pieteti in profanemu užitku.

Proti dolini Rhone se spušča ozemlje polagoma v predgorje in hribovito okolje, pokrito z obširnimi vinogradi, ki so pravkar začeli plaho zeleneti. Ob cesti stoji vinske kleti in trgovine, kjer popotnik pokusi več vrst vina brezplačno, da se tako laže odloči, katero bo kupil. Avtobusni šoferji poznajo po vseh deželah najugodnejše točke za preživljanje in tudi naš nam je zato pokazal ugodno „vinsko cisterno“, kjer smo ga kar lepo pokušali. Kdor pa je imel poželenje tudi še za na pot, so mu ga natočili v posodo kar iz črpalke, podobne benzijski. Tako založeni in primerno dobre volje smo hitro dosegli Avignon, kjer nam je do večera še ostalo časa za ogled mesta, katedrale in papeške palače.

Avignonska katedrala, prvotno stara romarska bazilika, je bila v zgodovini večkrat prenovljena in spremenjena. V njej stoji škofov prestol iz čistega belega marmorja in nagrobnik papeža Janeza XXIII. Cerkve se dotika papeževa palača, sedaj muzej. Nad tem ogromnim stavbnim kompleksom je nekoč stala utrdba, ki pa jo danes nadomestuje park z lepim razgledom po vsej širni okolici mesta.

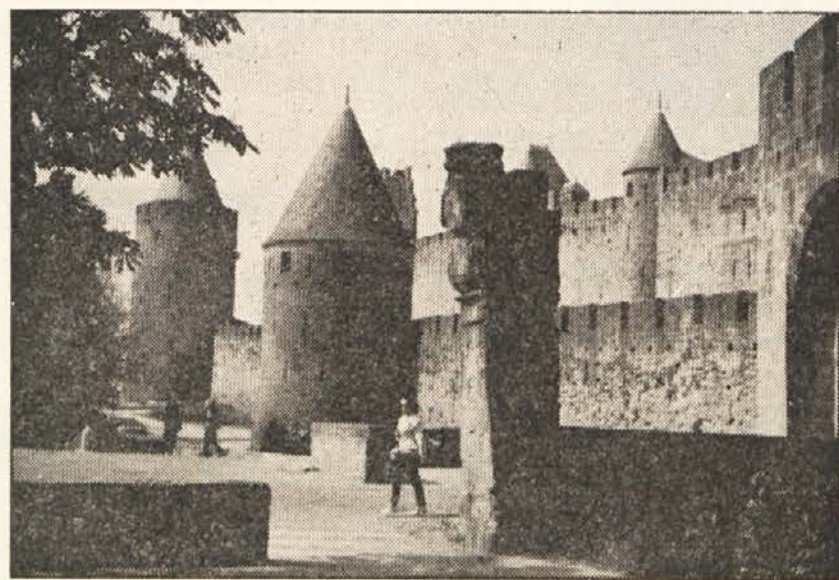
Avignon leži ob reki Rhoni, sredi rodovitnih njiv in vinogradov in je središče trgovine s poljedelskimi proizvodi. Kot rimsko mesto je postalo po pokristjanjenju škofijski sedež. V 14. stoletju pa je nadomestilo za 70 let Rim kot sedež papeža. Ko je francoski kralj Filip IV. leta 1309 zmagal v sporu zaradi univerzalne duhovne in politične nadvlade, ki so si jo lastili papeži, je prisilil papeža, da se je moral preseliti v Avignon in pod njegovo pokroviteljstvo.

Mesto Avignon, ki šteje v jedru 95.000, kot občina pa 150.000 prebivalcev, je še obdano s srednjeveškim obzidjem. Ulice so ozke, celo glavna ulica je tako ozka, da more služiti današnjemu prometu samo kot enosmernica. Ob starih hišah pa najdeš tudi moderne, ki pa so po odličnih arhitektih tako vskladene z okolico, da nikakor ne motijo harmonije.

Tak mestni ogled, nekoliko obširnejši in po ozkih vijugastih ulicah, ima pa tudi lahko svoje muhe. Ker je moral avtobus čakati izven obzidja, se je polagoma napolnil za odhod v hotel. Le en sedež je ostal prazen. Vodnik je šel iskat pogrešanca. Ker tudi tega ni bilo ob času nazaj, ga je šel iskat tretji — in tako dalje, dokler ni bil avtobus do polovice prazen. Naposled so se le vrnili, toda brez pogrešanca. Kaj storiti — pač brez njega v hotel, ga bomo že pozneje kje našli. Ko pa pridemo v hotel, sedi pogrešani pri kozarcu Provenzalca in začudeno vpraša, kje neki vsi tako dolgo hodijo.

Pont du Gard, star spomenik rimske arhitekture, stoji ob cesti proti jugu in mestu Nimes. Je to ostanek rimskega vodovoda, po katerem je tekla voda 50 km daleč od izvira pri Uzès do Nimesa. Visok je na tem mestu 7 metrov in ga nosijo trinadstropni oboki.

Med vinogradi — zanimivo, da tja do predpirenejskega hribovja nikjer ni videti visoke trte — nam je pot minevala po avtocesti „Languedocienne“ tako hitro, da smo kar nepričakovano pristali pod gorostasnim zidovjem trdnjavskega mesta Carcassonne ob cesti proti Bayonnu. Tekom stoletij je zrasla na griču ta največja atrakcija juž-

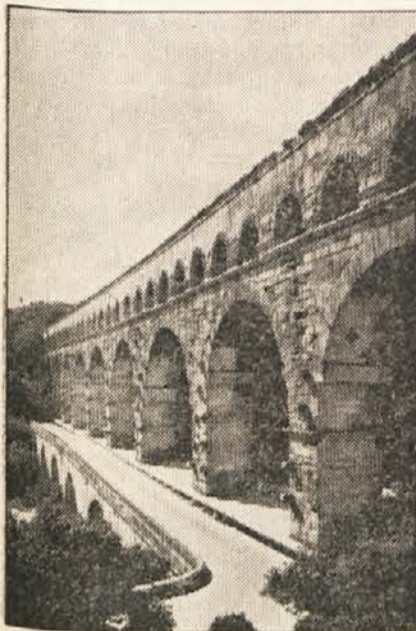
Grad Comtal v Franciji

ne Francije, mestna trdnjava, zavarovana kar s tremi obrambnimi pasovi. V sredini „gornjega mesta“ trdnjave = „cite“, trdnjavski grad Comtal, okrog mesta pa še dvojno obzidje. Iz rimskega vojaške tabora je nastala gotska utrdba. To so zavzeli leta 725 za dobo 25 let Saraceni (Mavri), narkar so nastopili Franki, ki so Mavre premagali pod vodstvom Karla Martella leta 732 pri Tours-Poitieru in jih s tem vrgli nazaj v Španijo. Podoben zgodovinski razvoj kakor s Turki na Balkanu. V križarski vojni proti razkolnikom Albigenem je zavzel Carcassonne francoski kralj Ludovik sveti in ga deloma dal porušiti. V novejši dobi je obzidje začelo razpadati in s pomočjo arhitektov in arheologov ga je uspelo obnoviti in rešiti za tujski promet, ki ga sedaj pomaga vzdrževati. V spodnjem, novejšem mestu, čez katero se razprostira lep razgled tja proti daljnim Pirenejem, šumi vrvež modernega provincijskega mesta, ki seveda tudi ne more biti brez svoje kasarne in kjer je za časa hitlerjevskih zasedbe južne Francije moral dati strojiti svojo kožo tudi naš sopotnik Bernard.

Ob prekopu „Canal du Midi“, ki veže Sredozemsko morje z Atlantičkom, smo dosegli mesto Toulouse ob reki Garonni in skozi njega cesto proti Lourdesu-Lurdu, cilju tretjega dne naše poti. Množice iz vseh krajev

sveta prihajajo tja, pa se mi seveda nismo mogli izključiti. Med zelenimi travniki in pašniki smo se približali hribom in predgorju Pirenejev, v katerem leži ob zavoju reke Gave de Pau mesto z dvema obrazoma, veliko romarsko svetišče in turistično središče. Hektika pri navalih množičnih romarjev povzroča, da gostinsko osebje pač ni ravno uslužno in ljubeznivo. Odvijati se mora vse z brzino, posebno v hotelih in gostiščih, da se napravi čimprej prostora za drugi naval. Tudi mi smo obiskali kripto in baziliko, nato pa tudi votlino, kjer se je Bernardki prikazovala Marija. Seveda smo se tudi napili čudodelne lurske vode in je morda tudi kaj vzeli za spomin domov. Kdor je prisostvoval večerni procesiji z lučkami, videl številne romarje, zamaknjene v molitvi in polnih obrazov vere in upanja, je odnesel nepozabljive vtise tege svetišča. Manj navdušenja pa posreduje vrvež po glavni mestni ulici, polni trgovin in butik, natrpanih z vso mogočo šaro in ničevstmi, ki z romarskim namenom nimajo prav nič skupnega. Ker pa se prodaja ta šara pač v Lurdu, prinaša trgovcem prav lepe denarje. Ker je Lurd tudi turistični kraj, gre dober del te šare pač tudi po tem pravcu v promet.

(Dalje prihodnjik)

Gardski most

velikega parka, katerega prečka široka „Partizanska cesta“. Via Vittorio-Emanuele II., med spomenikom in mostom P. Umberto spremljajo lepe kolonade, kjer se proti centru razvija večerno mestno življenje po kavarnah in vinotočih. V sredini starega mesta stoji katedrala, kjer hranijo mrtvaški prt. Trdijo, da je Kristusov, toda do-

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 20. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Instrukcija: latinščina — 10.00 Instrukcija: angleščina — 10.30 Kviz v rdeče-belo-rdečem — 11.20 Portret nekdanjega prestolonaslednika Franca Ferdinanda — 11.45 Orientacija — 12.15 Inozemski magazin — 13.00 Poročila — 15.00 Lou Grant — 15.45 Top cat — 16.10 Šport — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Dan Kihot — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Derrick — 21.20 Made in Austria — 22.15 Šport — 23.15 Poročila.

SOBOTA, 21. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Italijanshina — 9.35 Instrukcija: latinščina — 10.05 Instrukcija: angleščina — 10.35 Dvorni narec — 12.10 Nočni studio — 13.15 Poročila — 15.00 Pod vročim nebom — 16.30 Lačah — dežela tam gori — 17.00 Poročila — 17.05 Športna abeceda — 17.30 Skrivnostna globina — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.30 Višek iz mednarodnih cirkuških sporedov — 19.00 Avstrija danes z Južno Tirolsko — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Šport — 20.15 Kukavičje jajce — 21.55 Šport — 22.55 Nebeški hčerki — 23.55 Poročila.

NEDELJA, 22. 7.: 11.00 Šport — 12.00 Ura tiska — 15.00 Žena v zlatem Cadillacu — 16.35 Secret squirrel — 16.45 Tao tao — 17.10 Tečaj za jadralce na deski — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Italijanska legenda — 21.10 Panorama — 22.00 Nočni studio — 23.00 Čas za liriko — 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 23. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Instrukcija: angleščina — 10.30 Pod vročim nebom — 12.00 Tom & Jerry — 12.15 Götche in naravnost — 13.00 Poročila — 15.00 Tarzan, branilec džungle — 16.15 Kremenčkovi — 16.40 Očelje klatote — 16.55 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nesreče — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Pasje zgodbe — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Hitreje, višje, močnejše — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.08 „V kavarni“ — 21.15 Ceste

San Francisco — 22.05 Stisnjen — 23.05 Poročila.

TOREK, 24. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Instrukcija: latinščina — 10.00 Instrukcija: angleščina — 10.30 Zlati časi — 11.20 Ponedeljski šport — 12.10 Slike iz Avstrije — 12.40 Siling — 13.00 Poročila — 15.00 Strah agentov — 16.45 Možje brez živcev — 16.55 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nesreče — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Peanuti — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Poročila in ozadja — 21.15 Kupljena smrt — 23.05 Poročila.

SREDA, 25. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.30 Instrukcija: latinščina — 10.00 Instrukcija: angleščina — 10.30 Žena v zlatem Cadillacu — 12.05 Poročila in ozadja — 13.00 Poročila — 15.00 Lou Grant — 15.00 Top cat — 16.15 Šport — 17.00 Poročila — 17.05 Slikar čopič — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Pisarna, pisarna — 19.00 Avstrija danes z Južno Tirolsko — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Jaz, Natalie — 22.00 Poročila.

ČETRTEK, 26. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Instrukcija: angleščina — 10.30 Ko je Amerika prišla do olimpije — Prve olimpijske igre novega časa v Atenah 1896 — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 15.00 20 let Prix Jeunesse — 16.25 Tenis — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Levo od pingvinov — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Prosim k mizi — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Günther Pfitzmann: Smej se spet — 21.15 Vročni dnevi v juliju — 23.05 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 20. 7.: 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Vesoljska ladja Enterprise — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prerezi — 21.00 Uporniki proti Hitlerju — 21.15 Čas v sliki — 21.30 Atlantat na Hitlerja in upor v Avstriji — 22.15 Kako globoko sem padla — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 21. 7.: 15.00 Dva krat sedem — 15.30 Brez nagobčnika — 17.00 Proti vetru — 17.45 Tedenski pregled — 18.20 Šport —

19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Novo v znanosti — 20.15 Smrt Engelbertha Dolfusa — 21.40 Poročila — 21.50 Japonska vrtna umetnost — 21.55 Ko nastane noč v Parizu — 23.25 Viški Dunajskega jazz festivala 84 — 0.10 Poročila.

NEDELJA, 22. 7.: 9.00 Orgelski koncert — 9.55 Japonska vrtna umetnost — 10.00 Slavnostna božja služba luteranske svetovne zveze — 11.15 Zadnji mož — 14.00 Športni popoldan — 17.45 Ljubite klasiko? — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Primer za ljudskega odvornika — 20.15 Kraj dejanja — 21.45 Poročila — 21.50 Šport — 22.10 Bogastvo in revščina — 22.50 1934-1984: Bilanca demokracije po pol stoletju — 23.50 Poročila.

PONEDELJEK, 23. 7.: 17.05 Kompas — 17.30 Vodne poti v svobodo — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Vesoljska ladja Enterprise — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zlati časi — 21.08 „V kavarni“ — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Šiling — 22.05 Valentin ali veselja ljubezni — 23.25 Poročila.

TOREK, 24. 7.: 17.05 Kompas — 17.30 Orientacija — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Vesoljska ladja Enterprise — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dallas — 21.00 Ptice selivke — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Klub 2 in poročila.

SREDA, 25. 7.: 17.05 Kompas — 17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Vesoljska ladja Enterprise — 19.30 Ko je Amerika prišla do olimpije — prve olimpijske igre novega časa v Atenah 1896 — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Kulturni obzorik — 22.30 Glasovi Marakeša — 23.20 Kako varna je bodočnost naše preteklosti — 23.50 Poročila.

ČETRTEK, 26. 7.: 17.35 Kompas — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Vesoljska ladja Enterprise — 19.30 Ko je Amerika prišla do olimpije — Prve olimpijske igre novega časa v Atenah 1896 — 21.08 „Slamnat dvavec“ — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Otvoritvena slovesnost Salzburških slavnostnih iger 1984 — 23.15 Poročila.

LJUBLJANA

PETEK, 20. 7.: 17.55—0.00 Teletekst RTV Ljubljana — 18.10 Poročila — 18.15 Rock portret: Zlatko Pejakovič — 18.45 Trnov grad, madžarska otroška nadaljevanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Madrost telesa, angleška dokumentarna serija — 20.55 Ne prezrite — 21.10 Marlowe, angleška nadaljevanka — 22.00 Dnevnik — 22.15 Zardoz, ameriški film.

SOBOTA, 21. 7.: 15.45—0.50 Teletekst RTV Ljubljana — 16.00 Poročila — 16.05 Ciciban, dober dan — 16.15 Zgodbe o Poluhcu: Kako so sodili siromaku — 16.55 Zgodbe iz Nepričave, otroška serija TV Beograd — 17.05 Madrost telesa, angleška dokumentacijska serija — 17.55 Ženska za pultom, češkoslovaška nadaljevanka — 18.45 Ameriško živalstvo, kanadska poljudnoznanstvena serija — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Sadovi jeze, ameriški film — 22.05 Zrcalo tedna — 22.25 Faust, opera — 0.45 Poročila.

NEDELJA, 22. 7.: 8.35—13.05 Teletekst RTV Ljubljana — 8.50 Poročila — 8.55 Pihalni orkester jeseniških železarjev — 9.25 Živ žav, otroška matineja — 10.10 Trnov grad, ponovitev madžarske otroške nadaljevanke — 10.40 Veliko mesto, nadaljevanka TV Zagreb — 11.45 625, napoved tedenskega spreda — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 Poročila — 15.25—22.10 Teletekst RTV Ljubljana — 15.40 Mostovi — 16.10 Poročila — 16.15 Potovanje in skrajnost, ameriška poljudnoznanstvena oddaja — 17.05 Pihalni orkestri JLA: Srečanje v Dražgošah — 18.00 Nevidni bataljon, slovenski film — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Gabrijel, nadaljevanka TV Zagreb — 21.05 Čas, ki živi: Rob — 21.35 Športni pregled — 22.05 Poročila.

PONEDELJEK, 23. 7.: 17.50—22.20 Teletekst RTV Ljubljana — 18.05 Poročila — 18.10 Zgodbe iz Nepričave, otroška serija TV Beograd — 18.40 Pet minut za rekreacijo — 18.45 Video šola — glasba za mlade —

19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Hudča na filozofski fakulteti — posnetek predstave Mestnega gledališča Ljubljana — 22.05 Dnevnik.

TOREK, 24. 7.: 17.50—22.35 Teletekst RTV Ljubljana — 18.05 Poročila — 18.10 Zgodbe o Poluhcu — 18.30 Izročila; glasbena oddaja TV Sarajevo — 19.00 Knjiga — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Cigan, sovjetska nadaljevanka — 21.20 Aktualno — 22.20 Dnevnik.

SREDA, 25. 7.: 18.10—22.20 Teletekst RTV Ljubljana — 18.25 Poročila — 18.30 Ciciban, dober dan: Ob ribniku — 18.45 Mozaik kratkega filma — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Sum, ameriški film — 21.35 Kulturne diagonale — 22.05 Dnevnik.

ČETRTEK, 26. 7.: 17.45—22.30 Teletekst RTV Ljubljana — 18.00 Poročila — 18.05 Trapolito HH 33: Veliki lovec Hama Hama — 18.45 Želati ste — pogledite, poučno-zabavna oddaja — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Tednik — 21.05 R. Castellani: Življenje Verdija, italijanska nadaljevanka — 22.15 Dnevnik.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 20. 7.: 14.10 Obzorik — iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

SOBOTA, 21. 7.: 9.00 Voščila.

NEDELJA, 22. 7.: 7.05 Duhovni nagovor — Voščila.

PONEDELJEK, 23. 7.: 14.10 Obzorik — Koroški zbori.

TOREK, 24. 7.: 9.30 Domača zabavna glasba — 14.10 Obzorik — Rdeče-rumeno-zeleno — Glasba.

SREDA, 25. 7.: 14.10 Obzorik — Naša beseda — 21.00 10 let MePZ „Podjuna“ (Koncert v Pliberku).

ČETRTEK, 26. 7.: 14.10 Obzorik — Ženski magazin.

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.

Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Ruprecht-Strasse 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42, teleks 422086 sndk a

Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. (0 42 22) 32 5 50.

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

51. CELOVŠKI SEJEM

Blagovni sejem z mnogimi posebnimi razstavami — od petka 10. do nedelje 19. avgusta 1984
S SKRAJŠANIM STROKOVNIM LESNIM SEJOM
RAZSTAVIŠČE — DNEVNO OD 9. DO 18. URE — 1500 RAZSTAVLJALCEV IZ 30 DRŽAV
ZABAVIŠČE DNEVNO DO 2. URE ZJUTRAJ

Iz ponudbe:

gradbeni stroji in materiali, pohištvo, tekstilije, preproge, električno orodje, in stroji za kmetijstvo, vse za gospodinjstvo, dom in vrt.

Popkoncert slovenskih skupin v Šentprimozu

V torek zvečer je bil v kulturnem domu v Šentprimozu pop-festival, na katerem so nastopile skupine Jadagani, Zmeda in Šok ter kantavtorica Micka Mischkulnig. Prireditelja koncerta sta bili Slovenska prosvetna zveza in ZSM v Šentprimozu. Dvorana se je kmalu napolnila z mladino, tako da so morali spraviti stole ven, ker bi drugače kraja zmanjkalo. Čeprav tudi domačinov ni bilo malo, so večji del publike sestavili mladinci, ki so na dopustu v okolici Klopinskega jezera. Razpoloženje se ni razlikovalo od drugih popkoncertov, četudi so nastopile slovenske skupine in so zapeli tudi v slovenščini (marsikateri nemško-govoreči mladinci ja tudi ne razume angleških besedil).

Pogrešek organizatorja pa je bil, da je na pop-festival povabil tudi kantavtorico Micko Mischkulnig, ki se ni mogla uveljaviti pri publiku. Vsaka glasbena smer ima svoje pripadnike in publika, ki je prišla na popkoncert, ni hotela poslušati pesmi kantavtorice, ki je po nastopu dejala: "...jaz sem točno vedela, kaj bo!" Vendar je pa tudi tako, da so takšne prireditve med koroškimi Slovenci šele v začetkih in ni še dosti izkušenj na tem področju.

Spored je otvorila skupina ZMEDA, katere člani (Marko Polzer, Miha Stern, Armin Klatzer, Kristijan Sadnikar in Hanzl Kežar) so doma v okolici Šentprimozja. Zaigrali so nekaj svojih pesmi, nekaj pa novejših hitov, ki jih vsak mladinec pozna od nedeljske lestvice hitov. Predvsem s lastnimi skladbami so nastopili Marko Stern, Mirko Cuderman,

Danijel Sturm in Joži Sticker (skupina se imenuje SOK), štirje učenci, ki bojo letos obiskali šesti razred slovenske gimnazije.

Skupina, ki nam je že dobro znana, so JADAGANI (Daniel Bogataj, Niko Kupper, Gabriel Lipuš, Hanzl Kežar in Alexander Černut). Jadagani so gotovo najbolj rutinirana slovenska popskupina na Koroškem. Zapeli niso samo v slovenščini (Utopija) in angleščini (Smoke on the water), temveč tudi v španščini (Samba Pa Ti) in nemščini (Afrika). Tako so prepričali publiko, da so morali zaigrati še nameček. Novica ob robu: to je bil zadnji nastop skupine Jadagani, ker bojo ime in zasedbo skupine spremenili: Hanzl Kežar bo zapustil skupino (igra že pri Zmeda) in ostali člani bojo ojačeni s pevko in saksofonistom nadaljevali svojo glasbeno pot.

Žitara vas:

Namesto korektnega dela volilni boj?

Zaradi nekorektnega ravnanja socialistične frakcije pri načrtovanju asfaltiranja občinskih cest, morajo žitarski občinski možje, danes zvečer na občinski seji še enkrat obravnavati to zadevo. Minuli petek je namreč socialistična frakcija morala umakniti svoj nujnostni predlog, ker sta Enotna lista in ljudska stranka dokazali večinski frakciji nekorektno ravnanje. V ostalem je prišlo do soglasnega sklepa dodatnega proračuna v višini 2,4 milijona šilingov, ki jih bodo uporabili za izgradnjo gasilskega doma v Stari vasi in izgradnjo poti na Plaznico, Hemo, in izgradnjo vodovodne oskrbe in občinskih poti.

Pri omenjeni sporni točki gre za tale problem: treba je asfaltirati ceste Zgornje Vinare—Mlinče, Proboj (Hasler—Miklau) in Sele (Hebs—Tonč), stroški bodo skupno znašali okrogli milijon šilingov. V vseh zadnjih petnajstih letih so vse občinske frakcije zagovarjale čimboljšo izgradnjo (asfaltiranje) občinskih poti, zato je prišlo vedno do skupnih sklepov. Ker občina nima dosti denarja, so stroške krili največkrat z deželnimi podporami, oz. s posojili bank. Tokrat — in po mnenju Enotne liste igrajo tukaj prihodnje deželnozbornske volitve svojo vlogo — se je večinska frakcija socialistov izogibala skupni in pravno predpisani poti in na zadnji seji vložila na lastno pest nujnostni predlog, ki je na prvi pogled še kar v redu.

Toda zadeva je ta, da so že januarja 1984 v gradbenem odboru obravnavali o nujnosti izgradnje cest. Odbor je naročil županu naj se pozani-

ma za proračune raznih podjetij, v naslednji seji odbora naj bi odbor odločal kdo bo gradil. Ta „naslednja“ seja pa je bila šele zadnji teden, dva dni pred občinsko sejo. Toda glej: župana Posoda ni bilo, sekretar ob-

Danes, v petek 21. julija bo ob 19. uri v gasilskem domu v Miklavčevem nadaljevanje zadnje občinske seje. Na dnevnem redu je asfaltiranje občinskih poti.

čine, gospod Pleschounig, je menil, da proračunov še ni in da bodo to zadevo obravnavali na občinski seji pod točko „dodatni proračun“. Raz-

vilo se je drugače. Na občinski seji je župan Posod ob podpori frakcijske vodje Tonitzove grupacije M. Pepelnarja predložil nujnostni predlog, ga razložil in zagovarjal. Druga frakcija in nekateri socialistični mandatarji so z začudenjem čuli, da je od treh podjetij spet STUAG bila najcenejša, da bo deželna vlada v letu 1985 stroške izgradnje cest pokrila.

Toda ta nujnostni predlog se ni mogel uveljaviti. EL-frakcija (navzočji so bili občinski odborniki Tine Hribrenik, Franci Kukovica in Jožef Urch) je zavrnila ravnanje SPO-Tonitz-frakcije, tudi ljudska stranka se je zoperstavila in grozila, kot EL, s pritožbo pri nadzorni oblasti. SPO je svoj predlog umaknila, saj je bilo preveč očitno, da je v lastni režiji vložila nekaj kar je bilo v gradbenem odboru skupno pripravljeno; gradbeni odbor so dva dni prej napočeno informirali; razpis ni bil narejen po predpisih; v ostalem pa je večinska frakcija delovala samovoljno mimo predpisanega postopka. Ob splošnem prepričanju, da je ceste treba izgraditi je to res nedemokratsko ravnanje SPO-frakcije.

Šahovske novice

Sahovski turnir v Šentvidu se je končal z zmago mladega Geoga Lutza iz ZRN (7 točk, Buchholzovo ocenjevanje: 31 točk). Nadaljnja uvrstitve na tabeli: Gerald Herndl (Hallein, 7/30), dr. Gerhard Mikenda (Bad Ischl, 7/29,5), Gerhard Kramer (Wels, 7/26,5) in Werner Hipfl (najboljši Korošec, 6 1/2 točke). Posebnost turnirja v Šentvidu pa je, da igralci niso razdeljeni na skupine, temveč da igrajo različno močni igralci (po Elo-točkah) v eni sami skupini. Na koncu turnirja pa se ocenijo igralci z nad 1900 Elo posebej, istotako pa igralci s pod 1900 Elo. Ta ureditev je posebno zadela Lutza in Herndla, ki imata oba pod 1900 Elo in sta s tem zmagovalec skupine pod 1900 (kar se pozna seveda tudi pri nagradah!). Skupino nad 1900 pa je potemtakem kakor že lani zmagal dr. Mikenda, drugi je bil Kramer, tretji Hipfl.

Na zborovanju predsednikov šahovskih društev Koroške v nedeljo se je sklenilo, da bo od sezone 85/86 naprej v 1. in 2. razredu ter v podligi igralo namesto deset dvanajst moštev. Zaradi tega v prihodnji sezoni iz prvih dveh razredov in iz podlige nobeno moštvo ne bo izpadlo, v višji razred pa ne bo vstopilo samo prvo moštvo, temveč tudi drugo-uvrščeno. S tem se nudi moštvu SSZ edinstvena priložnost, da se povzpne v drugi razred, saj bi že letos lahko bili z bolj disciplinirano igro med prvimi tremi.

Izšla je tudi najnovejša lista Elo-točk za Koroško. Najboljši Korošec je velemojster Robatsch (Elo 2444), trikratni koroški prvak Jurij Deisinger zaseda z 2225 Elo-točkami sedmo mesto, najboljši igralec SSZ Gorazd Živkovič pa ima 1807 Elo-točk.

SAK ponovno zmagovalec turnirja — tokrat v Globasnici

Slovenski atletski klub, Metlova, Šmihel, Sinča vas in Zvabek (namesto napovedanega moštva Lind iz Štajerske) in domače moštvo so se udeležili turnirja Športnega kluba Globasnica. V kvalifikacijskih igrah je SAK premagal moštvo iz Globasnice z rezultatom 3:1 (gole: Velik in Polanšek 2), v nedeljo pa z istim rezultatom Sinča vas (gole: Raczinsky in Polanšek 2). Šmihel pa je v kvalifikaciji premagal moštvo iz Metlove z 2:1 in Zvabek 3:2.

Za tretje mesto sta se v nedeljo pomerili moštvi Sinča vasi in Metlove, z jasno zmago (4:0) se je Sinča vas uveljavila na tretjem mestu.

SAK — ŠMIHEL 2:0

V finalni tekmi sta se pomerili moštvi SAK in Šmihela. Igra je bila dokaj hitra in kvalitetna, čeprav je malo prej moštvo deževalo in je bil teren zelo gladek. SAK je imel več od igre, čeprav nista igrala Urban, ki je zbolel in Luschnig,

ki se je na predvečer preveč zmučil na poletni noči v Zelezni Kapli. Igrala pa sta zopet ozdraveli Ratajec in Raczinsky, ki sta manjkala v soboto. Še vedno poškodovana sta Gregorič in Miha Kreutz. Kratko pred polčasom je Wieser podal žogo lepo Polanšku, ki je akcijo zaključil z lepim strelom in povedel na 1:0 za SAK. V drugem polčasu se slika ni bistveno spremenila. SAK je kontroliral igro in bil nevarnejši od Šmihela, ki je tokrat prvič nastopil pod vodstvom trenerja Rudija Maka

iz Velikovca (prej je igral že za Celovško Avstrijo).

Najboljši strelac turnirja je postal Justin Polanšek, ki je pred kratkim uspešno zaključil študij na celovski pedagoški akademiji in ki sedaj pred golom izpričuje svojo nevarnost.

SAK je igral v finalu s tem moštvom: Naschenweng (Mrkun je bil na dopustu), Stern P., Lampichler, Woschitz, Sadjak, Velik, Zablatnik, Raczinsky, Jovičević, Ratajec (v 30. minuti je Wieser prišel namesto poškodovanega Ratajca).

Podrobnosti ob robu: Pri tekmah SAK sta manjkala tudi brata Hobel. Martin Hobel, ki v zadnjem letu ni imel sreče, bo za eno leto igral pri Selanih, kjer si pričakuje spet osebno napredovanje in igri, za njegovega brata pa se zanima moštvo iz Bilčova. Silvo Kumer tendira k Šmihelu, Wakounig in Rozman pa k Zelezni Kapli.

Galicija pred Selani

Novo klubsko hišo, igrišča za tenis in nogometno igrišče v vrednosti 2,3 milijona šilingov so minulo nedeljo predali ob navzočnosti deželnega glavarja Wagnerja v Galiciji.

Ob tej otvoritvi športnega centra v Galiciji pa je „SV Gallizien“ pri-

O B I Š Č I T E

Werner Bergovo galerijo

V P L I B E R K U

redil nogometni turnir, na katerem je zmagalo domače moštvo. V kvalifikacijskih igrah je Galicija premagala Grabštanj z 1:2 (1:1), Selani pa so premagali Šmarjeto z 2:6 (1:4).

V tekmah za tretje mesto Šmarječani proti Grabštanju niso imeli težav in so zmagali s 5:1 (3:1). Tekma za prvo mesto se je najprej končala med Galicijo in Selani 1:1 (0:0), dokler se ni streljanje enajstmetrovk tesno, s 4:3, odločilo za Galicijo.

iz tekme Globasnica — SAK: Globašani so ravno izenačili na 1:1.

Sijajna poletna noč Zarje

Nad tisoč gostov se je zadnje soboto zbralo pri železnokapeljskem občinskem kopalnišču, kjer so jih zabavali „Dobri znanci“ na 11. poletni noči Slovenskega prosvetnega društva Zarja iz Zelezne Kaple. Mnogo domačih prostovoljcev je sijajno pripravilo vse, da se bi počutili domačini, prijatelji sosednjih društev in gostje prav dobro na tej poletni noči. Med gosti je predsednik Zarje Miha Travnik pozdravil tudi župana Albina Juvana in podžupana Mihija Kucharja, nenazadnje pa tudi bivšega župana Josefa Lubasa.

Občinstvo se ni razveseljevalo samo ob plesu in godbi, svojo privlačnost je imela tudi bogata tombola,

za katero so prave prispevali Tovarčna celuloza Obr., IPH, modni salon Urbas in še druga podjetja iz Zelezne Kaple. Ob polnoči pa je razsvetlil Zelezno Kaplo ognjemet, ki ga je skupaj z društvom omogočil Rutar Center iz Dobrle vasi. Za uganke večera pa je poskrbel Bajdinov Andi, ki je postavil lesenega „poka“ z močnim deblom počez. Publika je morala uganiti kolikokrat bo treba potegniti sem in tja, da bo deblo prežagano. Zmagal je Korotaj Mihi, ki je točno uganil, da bosta Kukezova dvojčka, Joži in Johi, 80-krat potegnila z žago. Zmagovalec je prejel napolnjeno košaro, ki jo je daroval častni predsednik Zarje inž. Peter Kuchar.

OPOZARJAMO VSE LJUBITELJE SLOVENSKE KNJIGE, DA SI LAHKO

brezplačno izposojajo knjige in revije

V SLOVENSKI ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI

s področja satire in humorja

- Golar M.: **VERŽENCI** — 125 str., ilustr. — (Knjižnica sinjega galeba; 239)
- Jurič E.: **LEVA DLAKA JE JAKA**, humoreske — 310 str.
- Meden M.: **EMONSKE NOVICE** — 100 str.
- Mencinger J.: **ABADON** — 346 str., ilustr. — (Iz slovenske kulturne zakladnice; 21)
- Messner J.: **BUTELJNI PA TABU** — [20] str. — (Odsevi)
- Messner J.: **KRITIKE IN POLEMIKE: 1974—1981** — 62 str., ilustr. (Prežihova knjižnica; 3)
- Mevlja D.: **OH, TA ZAMIŠLJENOST**: humoreske in satire — 125 str., ilustr.
- Mrakar J.: **Gospod Trebušnik** — 277 str., ilustr. — (Humor)
- Torkar I.: **Zlatousta pratika**: satirične pesmi in humoreske — 208 str. — (Žepna knjiga)

ŠŠK ima svoje prostore v Tarviser Straže 16, tel. 51 15 34
Knjižnica dobiva od leta 1974-75 ves obvezni izvod SR Slovenije. Poleg tega zbiramo tudi tako imenovano avstrijsko slovenico. Knjige so zelo različne vsebine in so namenjene vsem starostnim stopnjam in poklicnim skupinam. Prav gotovo bodo tudi VAS nekatere zanimale.

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA